

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 45.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Osnovna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/I. — Telefon št. 72.

Nočna redakcija: od 10. ure naprej v
Knjižnici ul. št. 5/L. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Ispravniki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 36.

Podružnici: Maribor, Baravska ulica
št. 2. — Celje, Aleksandrova cesta,

Račun pri poštne čez. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842, — Praha čisto 78.180,
Wien Nr. 103.241.

Ljubljana, 25. maja.

Včeraj je imel gosp. Pašić v radikal-
nem klubu velevažen političen govor. Z
nenavadno resnostjo in odločnostjo je
predsednik vlade in voditelj Narodnega
bloka obračunal z velikarisko intrigo,
ki so jo zadnje tedne pletli nasprotniki
čiste nacionalne politike, da razrušijo
obstoječi narodni režim. Še pravkar so
beograjski, zagrebški in ljubljanski blo-
kaški listi poročali, da so pogajanja
med radikali in radičevci dovršena
stvar in da se sedaj razpravlja samo
še o razdelitvi portfeljev, o imenovanju
velikih županov, srezkih poglavarjev in
o drugih podrobnostih.

Vse te in podobne vesti, ki jih je
lažljivo in brezvestno časopisje, med
njimi tudi listi ljubljanskega škofa, širi-
lo že nekaj tednov, je gosp. Pašić nele
kategorično demantiral, marveč tudi
podal izjavo, iz katere si more vsakdo
na nedvoumen način ustvariti polnsi-
lo o resnični stanju politične situaci-
je. Tudi radičevci sedaj vedo, po ka-
teri poti morajo kreniti, ako hočejo, da
bo izjava Pavla Radiča in dr. Superine
v Narodni skupščini dobila znanje tudi
praktično vrednost. Najprej je potrebo-
no, da izreče o Stjepanu Radiću ter
njegovem veleizdaškem rovanju
svojo sodbo sodišče in šele potem se
bo pokazalo, kaj vse tiče za izpreme-
neno taktiko HSS. Gosp. Pašić je prav
odločno grajal površno postopanje pa-
lamentarne ankete komisije, ki ni niti
najvažnejših in bistvenih dogodkov in
obdobjev komunistično-revolucio-
narnega gibanja radičevcev preiskala in
proučila. Poskus, da se poročilo anket-
nega odbora zlorabi kot nekaka aboli-
cija celotne radičevščine, je upropa-
ščen. Radičevci so sedaj slišali, da z
zahrbtnimi intrigami proti Narodnemu
bloku ničesar dosegej ne bodo. Gosp.
Pašić jim je povedal, da se bodo pogaj-
anja, kadar bodo potrebna in bo zanje
prišel čas, vršila javno in jih bo vodilo
vodstvo stranke. Dokler pa sodišče ne
izreče svoje sodbe o rovanju vod-
stva HRSS in dokler radičevci z res-
nim delom ne dokažejo, da hočejo traj-
no sodelovati pri konsolidaciji in okre-
nitvi naše države ter dokler ne odstra-
nijo vsak dvom o iskrenosti njihove iz-
premenjene taktike, odnosno politike,
tako dolgo ne more biti niti izpreme-
be v politični situaciji niti pogajanja z
njimi.

Razumljivo je, da je govor gosp. Pa-
šića napravil v radikalnem klubu glo-
bok utis, ter izzval burno pritrdjevanje;
saj pa je govoril državnik, ki ima za
seboj dolgo dobo političnih izkustev,
državnik, ki v svoji politični dalekovid-
nosti vedno premoti politično situaci-
jo mirno in hladno tako, kakor je in se
ne da no nobenih lepih besedah ali ob-
ljubah dvomljive vrednosti zapeljati na
nesigurno stranpot. On zahteva de-
jani in šele po dejanih, ki izključujejo
vsako možnost recidive za državo
škodljive radičevske politike, hoče pre-
ceniti poštenost konverzitivna radičev-
cev ter po tem uravnati smer državne
politike, ki na drugačna biti ne more
kot ona politika Narodnega bloka.

Govor gosp. Pašića je napravil na
celokupno opozicijo porazen utis, kar
dokazuje, da so se radičevske mahina-
cije zadnjih tednov vršile v sporazumu
s celokupno opozicijo, ki je v zasedi
pričakovala, da se ji bo s spletkami in
s časopisnim zapornim ognjem posre-
čilo razbiti, ali pa vsaj zrahljati enotno
fronto Narodnega bloka. Konsterinani
so zlasti tudi naši klerikalci, ki so po
uradih in župniščih zadnji čas širili ve-
sti o skorajšnji izpremembi vladnega
kurza. Sam gosp. Korošec je hodil zad-
nje tedne od župnišča do župnišča ter
zaupno razkladal politične cilje bloka-
šev ter pripravil teren za novo kom-
binacijo. Za varanje javnosti je bilo
blokašem vsako sredstvo dobro došlo.
Ko se jim že vsa druga sredstva po-
šla, razširili so nele v domačih, marveč
tudi v inozemskih novinah tatarske ve-
sti o opasni obkolelosti gosp. Pašića. V
nedeljo pa je gosp. Pašić v radikalnem
klubu govoril skoraj dve uri ter še sa-
mo s tem na laž postavil vse naspro-
tnike Narodnega bloka. V političnih kro-
gih beograjskih se sedaj še posebno na-
glašajo, da se nahaia gosp. Pašić na kren-
kem višku telesne in duševne moči in
da ima celotni politični položaj v svo-
jih rokah. Ne varamo se, ako trdimo,
da je na razčiščenju politične situacije,
ki je bilo za vso državo zaželeno in
potrebno, v odlični meri z gosp. Pašić-
em sodeloval tudi minister dr. Žerjav,
kar dokazuje tudi njegova nedeljska
dolgotrajna avdiencia na dvoru, kateri
tudi opozicijsko beograjsko časopis-
je pripisuje izredno velik politični
pomen.

Nove smrtne obsodbe v Bolgariji

Sofija, 25. maja s. V razpravi proti
atentatorjem v Vraci je padla danes
obsodba, po kateri so Pavlov, Čulev in
Vaidenov obsodeni na smrt. 14 obto-
žencev je dobilo po 12 in pol, trije pa
po osem let težke ječe, 23 obtožencev
je bilo oproščenih.

Popolna jasnost v političnem položaju

V velikem govoru je Pašić v nedeljo razdrl vse politične intrige
proti Narodnemu bloku. — Globok utis Pašićevih izjavanj. —
konsternacija pri blokaših.

Beograd, 25. maja. r. Radikalni klub
se je sestel včeraj ob 10. dopoldne ter
je bila pri tej priliki prečitana lista kan-
didatov za državne svetnike, ki jo je
predlagal kralj. Kakor znano, je imel
kralj predlagati Narodni skupščini osem
svojih kandidatov, od katerih izvoli za
državne svetnike skupščina štiri, med-
tem ko predlaga skupščina od svoje
strani šest kandidatov, od katerih ime-
nuje kralj tri za državne svetnike.

Lista kandidatov, ki jih je predlagal
kralj, je naslednja: general Živojin Ba-
bić, smederevski veliki župan Živojin
Raunović, minister n. r. dr. Gijuro Šur-
min, bivši narodni poslanec Stevan Ne-
šić, uškiški veliki župan Pera Blagojević,
gimnazijski ravnatelj Sveta Tomić, biv-
ši nar. poslanec dr. M. Šuškalović in
načelnik ministrstva v p. dr. M. Milo-
vanović.

Zatem je bila prečitana lista kan-
didatov, ki jih ima skupščina predlagati
kralju. Med najresnejšimi skupščinski-
mi kandidati so: bivši predsednik davčne
uprave Andra Petrović, bivši veliki
župan Janko Spasojević in predsednik
sodišča v Knjaževcu Todor Tosić.

Za tem je povzel besedo

min. predsednik Pašić

ki je kritikalno poročilo anketnega od-
bora in ga ostro obsodil. Naglašal je,
da odbor pri svojem delu ni proučil
vseh važnih dejstev za odločitev o
spornih mandatih HRSS, ki so pod an-
keto, in da anketni odbor ni storil te-
ga, kar je bila njegova naloga. Njegov
poročilo je netočno in nepopolno.
G. Pašić je predvsem grajal, ker odbor
ni proučil kaj je z Radičevim pogodbom
z Madžarsko, ki je zelo važna in ki so
jo našli pri Radiću v žepu povodom
aretacije. Dasi ta izvod ni bil podpi-
san, pa je mogla biti pogodba na dru-
gem mestu podpisana in zelo mogoče
je tudi, da je bil dokument, ki so ga
našli pri Radiću, kopija že podpisane
pogodbe.

G. Pašić je tudi očital, da odbor ni
upošteval pisma, ki je bilo poslano Zi-
novjevu in ki pravi, da so radičevci
pripravljeni potom revolucije izvojevati
sila svoja prava. Odbor ni proučil, ali
je vmes kakšna komunistično-revolucio-
narna organizacija. To pismo ni tako
platonsko, ker se je ugotovilo, da je
imel Radić revolucionarne organizaci-
je. Zatem je Pašić naglašal, da se je
tako po volitvah pričela širiti lažnja
vest o zmagi opozicije pri volitvah in
da je zadostoval prvi alarm, da so ra-
dičevci vpriporili po že pripravljenem
sistemu upore. Omenjal je, da je velik
del radičevcev v Hercegovini, Hrvat-
ski in Dalmaciji vpriporil upore, zažgal
hiše in govoril, da je prišel čas revolu-
cije. Vse to so dejstva, je rekel Pašić,
ki dokazujejo, da radičevci niso bili
tako platonski v svojih delih, radi če-
sar bi moral anketni odbor to upošte-
vati. Odbor bi moral vse to proučiti,
češar pa ni storil. Zato je treba njego-
vo poročilo izročiti verifikacijskemu
odboru, da to ugotovi in poročilo iz-
popolni.

Pašić je nato povedal, da je prišel k
njemu Pavle Radić in ga zaprosil, naj
se aretirano vodstvo Radičevce stranke
pomilosti in izpusti iz zaporov. Pavlu
Radiću je odgovoril, da on smatra, da
so St. Radić in tovariši krivi, ker bi
drugače ne bili aretirani. Njihova are-
tacija ni noben politični trik, radi češar
ima sodišče izreči svojo besedo, do te-
daj pa imajo aretirani radičevci sedeti
v zaporu.

Zatem je g. Pašić razpravljal o «raz-
govorih» z radičevci ter je naglašal, da
ne obstoji noben tajni sporazum in da
se ne vodijo nobeni oficijelni razgovori
s predstavniki radičevcev. Izjave, ki
sta jih v skupščini podala Pavle Radić
in dr. Superina, so take, da se more
verjeti v njihovo resnost, vendar pa
ne morejo izpremeniti političnega polo-
žaja. Radičevci morajo z daljšim delo-
vanjem dokazati, da žele iskreno in
trajno sodelovati pri konsolidaciji in
ojačitvi države, da tako razbijejo vsak
dvom, ki obstoji v gotovih krogih, češ
da je izprememba Radičevske politike sa-
mo začasna in izsiljena s političnimi
razmerami ter da se žele radičevci vr-
niti k svojim stari politik, čim bo za to
prilika in čas.

Pogajanja z radičevci se ne vrše. Go-
spod Pašić je rekel: «Jaz v tem smislu
nisem dal pooblastila nikomur, a vsako-
do se more razgovarjati s komurkoli,
kar pa ne obvezuje stranke. Ako na bo
došel čas za razgovore, jih bo vodilo
vodstvo stranke.»

Glede «obznane», je rekel Pašić posl.
Pavlu Radiću, da se ne more dovoliti
radičevskim organizacijam svobodno
poslovanje, dokler Hrvatski seljaški
klub in vodstvo stranke izven kluba ne
dasta s svojim delom skupščini in na-
rodu ianstva, da ne bosta uorabljala

teh organizacij v smeri stare, za drža-
vo škodljive politike.

Utis Pašićevega govora.

Pašićev govor je izzval veliko
in razumljivo razočaranje pri vseh onih,
ki so željno pričakovali izpremembe
položaja. Zanimivo je pisanje današnje
«Pravde», ki resimira govor g. Pašića
in pravi, da se more iz tega govora
razvideti naslednje:

1.) da ostane vladna koalicija nadalje,
2.) da pride vodstvo HRSS pred so-
dišče,

3.) da poročilo anketnega odbora ni
popolno in da mora priti pred verifika-
cijski odbor.

4.) da se radikalna stranka ne pogaja
s HRSS in da zahteva, naj radičevci z
delom pokažejo svojo iskrenost.

«Pravda» pravi, da je radikalni klub
poslušal govor g. Pašića z veliko paz-
ljivostjo in odobravanjem. Cela seja
kluba je bila posvečena Pašićevemu
govoru. «Pravda» pravi, da pomenja
Pašićev govor popoln uspeh Pribečevi-
čeve akcije.

«Politika» poudarja, da je govor go-
spoda Pašića presekal negotovost, ki je
nastala v vprašanju pogajanj med radi-
kali in radičevci. Vidi se, da je današnji
radikalni klub v glavnem sestavljen iz
ljudi, ki so došli v skupščino po odo-
brenju g. Pašića. V tem klubu je Pašić
vsemogočen in radi tega je klub po-
polnoma odobril njegov govor. Po
mnenju radikalnih poslancev je sedaj
položaj jasan in ni nobenih izprememb.
Razen tega pravi «Politika», da smatra-
jo politični krogi Pašićev govor kot po-
puščanje željam Sv. Pribečevića.

PAVLE RADIĆ REFERIRA STRICU.

Zagreb, 25. maja n. Jutri zjutraj dospe
v Zagreb Pavle Radić. Obvestil bo Stefana
Radića o novi politični situaciji, ki je na-
stala po Pašićevi izjavi o stanju «pregovo-
rov» radikalov z radičevci. V političnih kro-
gih se z radovednostjo pričakuje, kakšen bo
saloformale radičevcev v pojutritnjem
«Slobodnem domu», ker prihaja Pavle Ra-
dić v Zagreb tudi radi tega, da uredi «Slo-
bodni dom».

KAJ MENI HRVATSKA ZAJEDNICA

Zagreb, 25. maja n. V krogih Hrvatske
zajednice, kjer so že popolnoma uvideli
katastrofo svoje politike, se odkrito govori,
da ni nobenega upanja o kaki vladi RR. Ti
krogi smatrajo, da bo Narodni blok vse-
kakor gledal, da zavleče pogajanja, če tudi
ne oficijelno do prihodnjih oblastnih voli-
tev. Vlada računa, da bodo radičevci pri
teh oblastnih volitvah nedvomno propadli,
v sled češar se bo politika nacionalnega blo-
ka napravila opoziciji še bolj utrdila. Pri Hr-
vatski zajednici danes odkrito priznava-
jo, da ne more več biti govora o eliminiranju
samostojnih demokratov iz vlade. Aran-
žman z radičevci bi bil, če se dogodi raz-
vijejo zanje ugodno, po računu H. Z. mo-
goč šele v jeseni.

Avstrija in komunistične intrige

Beograd, 25. maja. p. Danes popoldne je
avstrijski poslanik Hoffinger posetil pomo-
nika zunanjega ministra, Markovića, in se
pritožil radi pisanja nekaterih beograjskih
listov proti dunajski vladi. G. Hoffinger je
naglašal govor avstrijskega zunanjega mi-
nistra Mataje, ki po mnenju g. Hoffingerja
daje naši državi zadostno garancijo, da ima
dunajska vlada namen onemogočiti komu-
nistično akcijo preko Avstrije, ter da je ra-
di tega govora sovjetska vlada že vložila
protest pri dunajski vladi.

Moskva, 25. maja. s. Čičerin bo izročil tu-
kajšnjemu avstrijskemu poslaniku Pohlu
protestno noto, radi govora avstrijskega zu-
nanjega ministra dr. Mataje. Joffe, ki je še
formalno sovjetski poslanik na Dunaju, ven-
dar pa biva že več časa v Moskvi, je v ne-
kem intervjuju izjavil, da je že za časa
njegove navzočnosti na Dunaju minister
Grünberger z izjavami o delovanju sovjets-
kega poslanstva napravil zelo slab vtis in
je tako obtoževal, da je Joffe zapustil Du-
naj, da bi Avstriji ne povzročil še več ne-
prijetnosti.

Baeran pobegnil v Nemčijo

Dunaj, 25. maja s. Bivši češkoslovaški
poslanec dr. Baeran, ki je bil radi špionaže
obsojen na štiri leta ječe ter izgubo man-
data in doktorske časti, je v noči od so-
bote na nedeljo zapustil z avtomobilu Kar-
love Vari, kjer se je z dovoljenjem sodnih
oblasti zdravil, ter pobegnil v Chemnitz na
Saškem. Baeran je v zadnjem času objavil
več člankov, v katerih opisuje svoje skuš-
nje v zaporu in ostro kritizira razmere, ki
vladajo v češkoslovaških zaporih. Ti članki
so dali povod za novo kazensko postopanje,
ker so jetniški pazniki dvignili obtožbo pro-
ti Baeranu. V nekem pismu, ki ga je Ba-
eran poslal v Prago, sporoča, da bo iz Nem-
čije deloval za dokaz resnice o svojih tr-
ditvah, vendar pa se mu ne zdi, da bi se
vrnil na Češkoslovaško

Pomembna avdiencia ministra Žerjava

Po več nego triurnem razgovoru s kraljem je imel minister Žer-
jav sestanek s Pišićem, Trifkovićem in Maksimovićem.

Beograd, 25. maja. p. Včeraj dopol-
dne je kralj sprejel ministra Žerjava.
V več nego triurnem razgovoru je vla-
dar razpravljaj z doktorjem Žerjavom o
celokupni politični situaciji ter je vzel
njegovo obširno poročilo na znanje. Po
avdienci je Ni. Vel. zadržal ministra
Žerjava pri obedu.

Popoldne je bil prirejen izlet na Ava-
lo, kjer so se sestali min. predsednik
Pašić, predsednik Narodne skupščine

Marko Trifković, minister Žerjav in mi-
nister Maksimović. Govori se, da so
bile na tem sestanku določene podrobnosti
za delo vlade in parlamenta v bližnji
bodočnosti in za taktiko Narod-
nega bloka. Na sestanku je vladala po-
polna enodušnost v nazorih.

Avdienci ministra Žerjava in sestanku
na Avali se v političnih krogih pri-
pisuje velik pomen.

Seja Narodne skupščine

Načrt zakona o osnovnih šolah izročen zakonodajnemu odboru.
— Kako Grčija preganja naše rojake. — Izvolitev 7 članov dr-
žavnega sveta.

Beograd, 25. maja. r. Današnja seja Na-
rodne skupščine se je pričela ob pol 11. Po
izvršenih formalnostih je bilo objavljeno,
da je skupščini predložen zakonski pred-
log o osnovnih šolah, ki se je odstopil za-
konodajnemu odboru v pretes.

Odbor za proučitev kmetijskih kreditov
je predložil skupščini poročilo o odvoje-
nem mišljenju opozicije. Verifikacijski od-
bor je izvolil namesto ministra Srškića za
predsednika posl. Ninka Perića. Minister
pravde zahteva izročitev nekaterih poslanc-
ev sodišču: posl. dr. Milovana Žanića ra-
di 42 deliktov, nadalje posl. Stjepana Uroi-
ča radi zločina upora ter poslancev Marka
Došana in dr. Stjepana Buča.

Zunanji minister dr. Ninčić je odgovarjal
na interpelacijo posl. Jovana Cirkovića ra-
di preganjanja jugoslovenskega življa v gr-
škem delu Makedonije in o protijugoslo-
venski pisavi nekaterih grških listov. Mini-
ster Ninčić je izjavil, da se baš sedaj vo-
dijo pogajanja z Grško, ter upa, da bodo
ta pogajanja dovedla do prijateljskega spo-
razuma in da se bodo vsa ta vprašanja
rešila na prijateljski način. Z grškim na-
rodom nas vežejo ne samo najboljša ču-
stva, temveč tudi važni interesi, ki nas sili-
jo k sporazumu in skupnemu delu na Balkanu.
Ker so pogajanja še v teku in se od njih
pričakujejo najkoristnejši uspehi za obe
državi, prosim posl. Cirkovića, naj se zadovolji
z njegovim odgovorom.

Stališče francoske vlade že zopet omajano

Odpor senata proti Caillauxu. — Nezadovoljstvo socijalistov
s Painlevejem. — Nevarnost ustavne borbe med senatom in po-
slansko zbornico.

Pariz, 25. maja s. V krogih senata se
širi govoriča, da namerava finančni mi-
nister Caillaux podati demisijo, ker se
je v finančni komisiji senata uveljavila
očividno nepopustljiva opozicija proti
njegovim budžetskim načrtom.

Pariz, 25. maja s. V desničarskih
krogih se izjavlja, da so socialisti tako
nezadovoljni s Painlevejevim kabine-
tom, da ga bodo pri prvi priliki zrušili
in postavili na njegovo mesto drugi
Herriotov kabinet. Tokrat so socialisti
pripravljeni ne samo podpirati Herrio-
tovo vlado, temveč poslati v njo tudi

svoje ministre. Če bi skušal senat vreči
tudi drugo Herriotovo vlado, potem bo
treba razpustiti senat, oziroma zmanj-
šati njegovo kompetenco.

Pariz, 25. maja s. V senatu je pred-
sednik prečital danes popoldne demis-
ijsko pismo senatorja Gigona, ki je
odstopil, da omogoči Caillauxu vstop v
senat. Nato se je nadaljevala budžetna
džbata. Poročevalec o finančnem bud-
žetu je sporočil, da znaša finančni bud-
žet za leto 1925 22 milijard, od katerih
je 19 milijard določenih za obrestovanje
državnih dolgov.

Vznenemirjive vesti o Amundsenu

Še vedno ni nikakih poročil od njega. — Vreme se je nenadno
poslabšalo. — Iz Amerike pošljejo rešilno ekspedicijo. —

Washington, 25. maja. s. Rok. v ka-
terem se je upalo, da bodo prispela po-
ročila o Amundsenu in tovarišev, je že
potekel, tako da se misli že na to, da
bi se odposlalo pomožno ekspedicijo v
polarne kraje. Označuje se za možno,
da bo mornariški urad odposlal poseb-
no letalo, ki naj bi ugotovilo sedanje
bivališče Amundsena in tovarišev.

Oslo, 25. maja. sk. Iz Spitzbergov
doznava «Sjefarts-Tidende»: Do ene
zjutraj ni nobenih poročil o Amundsenu.
Ladja «Hobby», ki se je vrnila v Wel-
senbucht, poroča o nevarnih vremen-
skih razmerah. Med Amundsensovimi to-
variši vlada precejšnja potrtoost, ker se
Amundsens še ni javil. Če so odnovevali
stroji, mu bo treba ostati dali časa v
ledu. Vreme je ostro. Temperatura je
nekaj pod ničlo. Severno od otoka Am-
sterdam je opazil kapitan ladje «Fram»
odprto morje, kjer bi letala lahko pri-
stala.

List javlja dalje iz Newyorka, da bo

ekspedicija Mac Millana s tremi morna-
riškimi letali takoj odpelala v polarne
kraje, če v kratkem ne dosepejo poročila
o Amundsenu.

Milan, 25. maja a. «Corriere della
Sera» poroča iz Londona z današnjim
datumom: Amundsensovi tovariši na
Spitzbergih do včeraj popoldne še niso
prejeli nikake vesti od Amundsena. Ta
informacija, ki jo so dobili londonski
listi danes ponoči, je vzbudila v vseh
londonskih krogih veliko razburjenje,
zlasti zato, ker vest dostavlja, da se je
vreme v polarnem okrožju znatno po-
slabšalo.

Pariz, 25. maja. z. Po 72 urah, odkar
je Amundsens odletel, govore vsi radio-
grami, da se mu je zgodilo nekaj ne-
pričakovanege. «Fram» poroča o ne-
nadni izpremembi vremena, megli in
padanju snega. Ne ve se, ali se je mo-
rebiti aparat poškodoval, ko se je na
tečaju spuščal na zemljo, ali pa je mo-
ral na povratku kje pristati.

Tržačani pod vodstvom mestnega župana
dr. Pittacca romali na veliko vojaško poklo-
pališče v Redipuglio pri Trzinu, kjer se je
vršila spominska slavnost.

Mussolini na obisku pri d'Annunziu

Gardone, 25. maja. a. Min. predsednik
Mussolini je danes dospel v Gardone ob
Gardskem jezeru, kamor je prišel na poset
k Gabrielu D'Annunziu. D'Annunzio mu iz-
ročil ob tej priliki svojo vilo Vittoriale v
Gardone, ki je že proglazena kot narodni
spomenik. Mussolini ostane nekaj dni v Gar-
done. V političnih krogih se to nenadno od-
potovanje Mussolinia in njegovo bivanje
pri D'Annunziu komentira jako različno.

Naši kraji in ljudje

Rasto Pustoslemšek
Ob njegovi 50letnici.

Danes praznuje svojo petdesetletnico eden od najizrazitejših zastopnikov slovenskega novinarstva in najzaslužnejših predstavnikov nacionalne ideje med Slovenci glavni urednik »Slovenskega Naroda« Rasto Pustoslemšek.

Rojen 1. 1875. v Smučah v Gornji Savinjski dolini je gosp. Pustoslemšek po dovršenih gimnazijskih letih študiral pravo v Gradcu, kjer se je kmalu uveljavil med voditelji takratne napredne slovenske mladine. Že na gimnaziji je Pustoslemšek bil propagator bratstva s Srbijo, kar je vodil krožek za učenje srbohrvaščine in se je tudi na univerzi energično uveljavil v tej smeri.

Po kratki službi pri Južni železnici je Rasto Pustoslemšek sledil svojemu glavnemu nagajenju — vstopil je leta 1903. v redakcijo »Slovenskega Naroda«. Z njegovim prihodom je v slovenskem novinarstvu se pričela uveljavljati jugoslovenska in slovanska struja. Urednik Pustoslemšek je kmalu navezal stike s srbskimi političnimi krogi in listi, pričel je sodelovati v ruskih novinah, skupaj z odličnim češkim novinarjem Holeckom je postal organizator slovenskega novinarstva in njegovih kongresov. V opetovanih potovanjih po Balkanu si je stekel osobito dobro poznavanje razmer med brati Srbi in Hrvati in je sistematično sodeloval pri pripravih za doseg končnega velikega cilja našega Ujedinjenja.

Ko je izbruhnila vojna, je spadal Rasto Pustoslemšek med opasne srbo-rusofile in maja meseca 1915 ga je zagrabila avstrijska policija. Gnali so ga iz taborišča v taborišče in z mnogimi sotrpini je Pustoslemšek preživel večletno dobo mučnega trpljenja po internatih, dokler ga niso vrnili v vojaško suknjo ter 1. 1917. pognali v Galicijo. Usoda mu je prizanesla in ob prevratu se je vrnil v domovino nazaj k ljubljenski novinarski poklici.

Leta 1919. je Pustoslemšek prevzel glavno uredništvo »Slovenskega Naroda« in na čelu tega lista slavi danes doseg Abrahamovih let — tipičen predstavnik garde onih idealistov, ki skromno in skoraj neopazeno vršijo svojo važno nalogo. Kot človek zlata duša, kot novinar vzor vestnosti in solidnosti, kot politik neomajen v svojem jugoslovanskem in slovanskem programu uživa jubilar splošen ugled in spoštovanje.

Odličnemu možu in tovarišu želimo iz vsega srca »Na mnogala leta« v za-

vesti, da se temu voščilu pridružujejo najširši krogi naše napredne in narodne javnosti.

Manifestacijski kongres J. Č. Lig v Celju

Celje, 25. maja.

Včerajšnji zbor jugoslov. češkoslov. lig v Celju, ki je bil prvotno zamišljen je kot majniški izlet, se je neopazoma razvil v manifestacijski kongres, ki je ponovno izkazal resnično prijateljstvo in bratsko vez v čustvovanje našega naroda do Čehoslovakov. Kljub zgodnji uri in nedelji se je že pri prvem jutranjem vstopu ob pol 7. uri zbrala velika množica Celjanov z županom dr. Hrašovcem na čelu, sreskim po-glavnikom dr. Žužkom, mestnim komandan-tom, polkovnikom Naumovićem in oficir-skim zborom, predsedniki raznih odličnih društev in načelniki uradov. Nad kolodvorom in bližnjimi večjimi poslopji in visoko na stolpu celjskega gradu so plapolale narodne in državne zastave. Mariborskih članov Lige se je pripeljal okrog 100 s predsednikom narodnim poslancom dr. Pivkom in preds. Češkega kluba g. Barešem. Enako svečan in pristen je bil sprejem tudi pozneje pri ljubljanskem vstopu, ki je pripeljal okrog 60 članov iz Ljubljane s predsednikom dr. Trillerjem. Istočasno je prispel z avtomobilom generalni konzul CSR dr. Beneš in predsednik Češke Obce iz Ljubljane inženjer Kasal.

Pri skupnem zajtrku v Celjskem domu je izrekel župan dr. Hrašovec dobrodoščilo, za katero se je zahvalil dr. Pivko in pozdravil ljubljansko Ligo in celjske zastop-nike, zlasti oficirje in zastopnika CSR ge-neralnega konzula dr. Beneša. Sekretar skla-datelja Oskarja Deva iz Maribora pa je še zapel par lepih pesmi v jutranji pozdrav, nakar so se liganji podali pod osebnim vod-stvom župana dr. Hrašovca k razvalinam celjskih grofov. Prijeten jutranji zrak je divgal veselo razpoloženje izletnikov, ki so bili ob prvem pogledu zadivljeni nad krasnim pogledom čez Celje ob zeleni Sa-vinji. Fotograf Pelikan je goste med ro-mantičnimi skalami parkrat slikal, nakar je prof. Janko Orožen na zeleni trati biv-šega grajskega dvorišča v izredno strokov-njaškem, a obenem zanimivem podanem go-voru naslikal življenje in delo celjskih gro-fov, ki je skoro neprestano ozko spojeno tudi z usodo češke zgodovine in iskanja jugoslovanske državne tvorbe. Inteligentna publika se je čudila dovršeni dikciji mlade-ga predavatelja in se mu zahvalila z ži-vahnim aplavzom. Predavanje je imelo po-poln uspeh. Magistratni ravnatelj je še razkazal diven razgled raz stolp gradu, potem pa so si izletniki ogledali ljubko me-stece Celje, kjer jim je posebno ugajal krasni park ob Savinji, ki ga mesto skrbno goji.

Opoldne je pričela pod predsedstvom dr. Trillerja v Celjskem domu skupna anketa odborov obeh JČ Lig in čeških društev iz Maribora in Ljubljane, kateri so prisostvo-vali tudi generalni konzul dr. Beneš, ki je imel poprej posvetovanje s svojimi rojaki v dvorani ter nekaj Celjanov, župan dr. Hrašovec, dr. Žužek, Ivan Prekoršek in drugi. Zbor je otvoril dr. Pivko, predsed-nik mariborske Lige. Po uvodnih besedah dr. Trillerja je poročal dr. Reisman o pe-reči zadevi neumiljivega izganjanja Čeho-slovakov iz naših podjetij, kjer je še ne-broj nadležnih nemških tujcev, ter o na-menu in pripravah Masarykove proslave v Rogaški Slatini in delovnem programu Lig. Po živahni stvarni debati je bilo sklenjeno, predložiti kongresu glede izganjanja Čehov primerno resolucijo, Masarykova proslava pa se izvrši 1. in 2. avgusta ob sodelovanju vseh štirih korporacij v Rogaški Slatini, kjer se ustanovi istočasna zveza vseh JČ Lig iz Jugoslavije, o čemur je poročal dr. Triller, ki je tozadevno konferiral v Beo-gradu pri Ligi in češkem poslanstvu. Zbor je tudi odobril program zleta JČ Lige od

7. do 17. septembra na Češkoslovaško in s posebnim zadoščenjem sprejel vest, da se bo pod vodstvom župana dr. Hrašovca ustanovila v Celju samostojna Liga, kot tretja v Sloveniji, ki bo že sodelovala 2. avgusta v Rogaški Slatini pri ustanovitvi Saveza JČ Lig.

Po 13. uri je pričel v veliki dvorani ban-kei in kongres, ki ga je vodil in otvoril s programatičnim govorom o zvezi Jugo-slovenov s Čehoslovaki celjski župan dr. Hrašovec. Sledili so globoko zamišljeni go-vori, podprti z dejstvi iz starejših in naj-novejših zgodovinskih reminiscenc skupnih bojev in težnjah Čehov in Jugoslovenov, ki so pokazali, da ima baš Celje v daljni proš-losti kakor tudi iz časov naše narodne prebuge pravzaprav najljubše stike s Čehi. Posebno odlični so bili govori g. dr. Tril-lerja, ki se je spominjal na delo češkega ministra Pražaka za Celje, generalnega konzula dr. Beneša, staroste celjskih Slo-venov dr. Serneca, inženjerja Kasala in Franjo Bureša. Sreski poglavar dr. Žužek je izročil pozdrave velikega župana in sla-vil zasluge predsednika Masaryka za naše osvobodjenje. Burno pozdravljen je narodni poslanec dr. Pivko po jedrnatem govoru predložil zboru udanostni brzojavki kralju Aleksandru in prezidentu Masaryku, kar je bilo sprejeto z velikim aplavzom. Po teh govorih, ki so bili vsi brez običajnih fraz in spremljani s krasnim petjem sekstea g. Deva, je poročal g. Reisman o poteku do-poldanske ankete in predlagal sledečo re-solucijo:

«Obžalujemo, da je pričelo ministristvo za socialno politiko v izvajanju zakona o za-ščiti delavcev izganjati iz naših podjetij tudi nacionalno zavedne Čehoslovake, kar lahko kalí prijateljsko razmerje napram naši zaveznici. Vlado prosimo, da smatra narodno zanesljivo Čehoslovake glede bi-vanja in zaposlenja v naši državi za po-vojen enakovreden z našimi državljani in jim ne dela nobenih težav tudi pri izva-ljanju zakona o zaščiti delavcev, oziroma razveljavljaj takoj vse tozadevne odredbe, ki so bile v tem oziru morda že izdane. Vod-stvo jugoslovensko-češkoslov. lig in na-rodne poslance pa pozivam, da z vsemi močmi podpirajo praktično izvajanje pro-grama naše organizacije, t. j. bratskega zblizjevanja Jugoslovenov in Čehoslovakov.

Kongres je resolucijo soglasno sprejel. Po oficijelnem delu, ki je trajal nad dve uri, je še polkovnik Naumović spregovoril o naših osvobodilnih govorih. Po govoru g. Pustoslemška je priredilo občinstvo salve ovali naši vojski. Kongresu je prisostvo-valo tudi mnogo Celjanov in je bila velika dvorana polna publike. Ob 16. so se zle-tniki odpeljali v Laško in si ogledali trg ter kopalnice. Sprejel jih je sreski poglavar g. Pinkava in pozdravil g. Elshacher. Za lep sprejem sta se zahvalila g. Kasal in dr. Reisman. Kongres je torej res sijajno uspel.

Ivan Masten umrl

Kranj, 25. maja.

V nedeljo, ob 4. popoldne, je umrl v Kranju profesor Ivan Masten.

Rojen 20. januarja 1878. kot sin rev-nih staršev v prijaznem Središču ob Dravi v mariborski oblasti, je dovršil na mariborski gimnaziji svoje gimnazij-ske študije leta 1898.-99. Po doslužnem prostovoljnem letu pri bosanskem pol-ku se je posvetil študiju klasične filo-logije na vseučilišču v Gradcu ter nasto-pil leta 1905. kot izprašen suplent službo na mariborski gimnaziji. Že po preteku enega leta je dobil definitivno mesto profesorja na kranjski gimnaziji, kateri je ostal zvest — do smrti.

Kratki in suhoparni so ti življenjski podatki, a krijejo v sebi polnost glo-boke vsebine. Blagi pokojnik je bil nad-ve vester učitelj klasičnih jezikov, ki je umeval z vsu resno in zelo težek posel: nedorasli mladini vtisniti pečat pravega človečanstva, jo vzgojiti za plemenite viteze človeštva (humani ho-mines) ter jo ohraniti v idealnem mišljenju. Ni bil le dober »filolog«, »lju-bitelj besede«, ljubil je z žarko ljubeznijo našo pesem, narodno kot umetno. Že kot dijak na gimnaziji je vodil pevski zbor ter enako nadaljeval na vseučil-lišču v Gradcu in kot profesor v Kra-nju. V Kranju je bil aktivni član pev-skega zbora Narodne čitalnice ves čas svojega življenja, sodeloval je pri ne-šetih koncertih in nastopih zbora, za-pel marsikateremu kranjskemu meščanu naše večno lepe žalostinke. Bil je med ustanovniki »Glasbene Matice v

Kranju«, njen spreten učitelj petja in teorije, dokler ni svetovna vojna uničila tudi ta kulturni pojav. Kljub svojemu poklicu kot klasičnega filologa je imel Ma-sten obilo smisla za sedanjost in bodočnost našega naroda. Bil je ves čas svo-jega življenja izredno marljiv in zanes-ljiv odbornik najrazličnejših društev in korporacij, ki se ni izogibal nobenemu delu, naj je bilo priprosto ali zamota-no. Vsako mu poverjeno delo je opravil z njemu lastno energijo, naj je bilo to za Planinsko društvo, uradniško dru-štvo, Čitalnico, Jugoslovensko Matico, za občinski odbor itd. Dijaško kuhinjo je dvignil kot večletni, požrtvovalni tajnik do vzglednega humanitarnega zavoda. Ko ga je pred poldrugim letom zadela — kap kot posledica njegovega napornega dela v šoli in javnosti, skrbi in žalosti med svetovno vojno zaradi političnega osumljenja in trpljenja v ruskem ujetništvu, je dal še z vso mu svojsko vno navodila iz postelje, kaj vse se naj v prid »Dijaške kuhinje« ukrene!

Dragi Ivan! Ljubil si svoj poklic, lju-bil mladino, ji z besedo in dejanji po-magal, ljubil pozitivno delo za povzdgo našega kulturnega življenja, ljubil si našo tudi s tvojim trpljenjem priborjeno svobodo, ljubil si naše gore, našo pe-sem, a eno nisi umel: »poganjati se za posvetno blago ter lahkotno, brezskrbno življenje! Zato pač »umrješ brez d'narja!«

Mir Tvoji duši, ave anima candida! Drazega očeta, ki zapušča neotolažljivo ženo z otrokom, katere si je v dol-gotrjni moževi bolezni sama nakopala smrtno kal, pokopljemo v torek ob pe-tih popoldne iz hiše žalosti.

BLUZE

Krep Opal Batist ... od 60.—
Etamin ... 110.—
Oblike, etamin, krep od Din 195

P. MAGDIC, Ljubljana.

Krasna izbira!

Ponarejevalci in vlomilci

Maribor, 25. maja.

Nedavno smo poročali o zločinu ljubljanskega izvora Arnolda Turku in tovarišu Marijanu Valentincu, ki sta na mariborskem trgu nekaj časa prodajala ribe, poleg tega pa razpečavala ponarejene angleške funte, kar jima je bil glavni posel. Aretirali so ju potem v Trstu ter našli pri Valentincu osem po-narejenih funtov v zaprti kuverti. Ko je mariborska gostilničarka Zlatna na Glavnem trgu čitala v »Jutru«, da so aretirali njenega abonenta in dolžnika Arnolda Turka, je šla takoj vnovič k podružnici Jadranske podunav. banke ček Filijale kreditnega zavoda laških posojilnic v Cervinjanu. Podružnica Ja-dransko - podunavske banke je ček sprejela in ga poslala v Trst Živ-nostenski banki, da ga v vovčji. Ta pa je ček vrnila s pripombo, da ga ne mo-re realizirati, ker je že davno amorti-ziran. Bil je namreč z več drugimi svo-ječasnou ukraden pri velikem vlovu v blagajno Kreditnega zavoda laških po-sojilnic v Cervinjanu. Podružnica Ja-dransko - podunavske banke je ček iz-ročila državnemu pravdnstvu, ki je že zaprosilo italijanska oblastva, da nam izroči Turka v nadalnje postopanje radi sleparstva. Sledi pa vodilo še v nove zločine, o katerih bomo v intere-su preiskave še pozneje poročali. Mari-borska policija je prišla namreč na sled nesramni slepariji nekega tukajšnjega agenta za izseljevanje v Ameriko, s ka-terim je bil v stiku tudi Arnold Turk

Priznati se mora

da rabita najmanj popravi in to v sled ne-prekosljive trpečnosti le

ERIKA in IDEAL pisalna stro/a
THE REX Co., Ljubljana.

Pozor! Došel je! Pozor!

Danes dalje se predvaja Vaš filmi

Roman Dunajčanko

Pratertraum

Izven sporeda Pathe Journal št. 9. Najnovejši svetovni dogodki

LJUBLJANSKI DVOR

Kino Telefon 730.

Predstave ob 4., 6., 8. in 9.

in sta bila najbrže oba udeležena pri vlovu v Kreditni zavod v Cervinjanu. Istočasno se je mariborski policiji posrečilo pretekli teden ujeti izredno nevarnega in drznega vlomilca stano-vani Franca Jarčiča, prvotno po pokli-ku slaščičarja. V Mariboru so bili zad-nji čas vlovni skoro na dnevem redu. Pri belem dnevu je bilo zapored oropa-nih par stanovanj, kojih lastniki so bili bodisi začasno odsotni, deloma pa so bile izvršene tatvine celo ob času, ko so bili stanovalci doma. O storilih dol-go časa ni bilo nobenega sledu. Šeprav je vlomilec, kot se je sedaj izkazalo, odnesel težke tisočake celo iz stano-vani hiše v Grajski ulici kjer je sam sta-noval. Zadnji vlom je bil izvršen mi-nuli petek na Koroški cesti v stanova-nju magistratnega uslužbenca Šrajber-ja po kosilu. Ta je bil ob tem času do-ma in je slišal iz predsobe prasketanje. Ko je šel pogledat, je naletel na Franca Jarčiča, ki pa mu je ušel iz stanova-nja. Šrajber je tekel za njim in sta bila kmalu zunaj na polju, kamor so prihi-teli tudi drugi ljudje in je bil zrel tiček pri zvonarini ujet. Pri njem so našli tri ponarejene ključe in še drugo vlomil-sko orodje ter nož, ki je zgnil Šrajber-ju že pred dvema mesecema, ko je bilo pri njem prvič vlomljeno. K Šrajberju je torej prišel Jarčič že drugič na plen. Isti vlomilec je prejšnji teden oropal tudi stanovanje polkovnika Aljančiča, ki se je ravno takrat odjedal po uprav-kih v Beograd. Razen tega je izvršil Jarčič še par drugih vlovov po Mari-boru, in se pri tem obogatel z lepimi tisočaki. Upati je torej, da bo sedaj ne-kaj časa mir v mestu, če ne bo dobil seveda vlomilec kmalu vrednega na-slednika.

Sezona mariborskih vlovov je prišla že tudi do ušes avstrijskih ključavni-čarskih tovarn, ki so baš zadnji čas mesto Maribor preplavile z agenti za nakup raznih patentiranih priprav proti vlovom. Avstriji delajo s tem po Ma-riboru izvrstne kupčije: čisto mahlen košček pločevine, ki se pritrji na klju-čavnicu, stane 50 Din. Priznavajo sicer, da pločevina res ni toliko vredna, am-nak treba je baje plačati patent. Ljudje pa v strahu pred vlovni marljivo plaču-jejo nemškimi agentom.

Iz Primorja

* Nesreča na Sveti gori pri Gorici. Na Sveti gori pri Gorici je ponesrečil 68letni romar Jožef Pavlin iz Solkana. Padel je z neke skale več metrov globoko in se pobil.

* Nove zaplembe slovenskih listov v Trstu. Tržaški prefekt pridno pleni slovanske liste v Trstu. Prošli teden je zaplenil nakla-do »Novice« in »Istarske Riječine«.

* Društvo Slovanov v Italiji za Zvezo na-rodov ustanovljeno v Trstu. Občni zbor se bo vršil v petek 29. maja v prostorih poli-tičnega društva »Edinost« ter bo pretresal pravila, vprašanje pristopa k italijanskim zve-zi društev za Zvezo narodov ter izvolitev odbora. Član novega društva lahko postane vsakdo brez razlike spola in stanu, politi-čne smeri in svetovnega naziranja.

* Smrtna kosa. V Rodežu pri Plavah je umrl 88letni Andrej Konjedic. Pokojnik je bil ugleden mož in je vžival splošno spo-štovanje doma in izven doma. Igral je svo-je čase tudi važno vlogo v političnem živ-ljenju na Gorškem. Pred vojno je bil celo kandidat za deželnozbornske volitve. Občni Plave-Deskle je županoval Konjedic 44 let. Kot človek je bil pokojnik kremenit značaj, kot narodnjak pa neupogljiv mož. Pokopali so ga v nedeljo popoldne na pokopališču v Desklah. Pokoj njegovi duši in čast njego-vega spomina!

* Zrtve strel. Pred tednom dni je treščil lo v dimnik Mavričeve hiše v Kozani (Brda). Šestletni deček Anton, ki je sedel blizu ognjišča, je postal žrtev strela ter je ostal na mestu mrtev. Poleg dečka je sedel njo-gov brat, kateremu se ni nič zgodilo. Na Kalu je udarila strela v hišo posestnika Okrogliča z Okroglega. Zažgala je hišo, ki je s hlevom vred postala v kratkem kup pe-pela. Domačini so z največjim trudom rešili samo nekaj živine; vse ostalo je uničil ogenj

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji:

Ljubljanska drama
Torek, 26.: Zaprto.
Sreda, 27.: »Narodni poslanec«. A.
Četrtek, 28.: »Lizistrata«. D.
Petek, 29.: Zaprto.
Sobota, 30.: »Pohujšanje v dolini šentflor-janske«. C.

Ljubljanska opera
Torek, 26.: »Glumci«, »Cvetlice male Ide«. E.
Sreda, 27.: »Carmen«. C.
Četrtek, 28.: Zaprto. (Generala.)
Petek, 29.: »Brivec Bagdaski«. Premijera.
Sobota, 30.: Zaprto.
Nedelja, 31.: »Brivec Bagdaski«. Izv.
Ponedeljek, 1.: »V vodnjaku«. »Cvetice ma-le Ide«. Izv.

Celjsko gledališče
Torek, 26.: »Traviata«. Gostovanje opere mariborskega Narodnega gledališča. Izv.

Mariborsko gledališče

Torek, 26.: Gostovanje v Celju.
Sreda, 27.: Zaprto.
Četrtek, 28.: »Hamlet«. A. (Kuponi.) Pred-zadnjiš.
Petek, 29.: Zaprto.
Sobota, 30.: »Hamlet«. D. (Kuponi.) Zad-njiš.

Gostovanje baritonista Balabana v Ljubljani. G. Aleksander Balaban, znani in priljubljeni baritonist, ki je bil že angaži-ran na naši operi, gostuje na ljubljanskem odru v sredo, dne 27. t. m. in nastopi kot torearod v operi »Carmen«. Odličnega peva-ča iskreno pozdravljamo zopet na naših deskah. Predstava se vrši za red C.

Zadnji predstavi Hamleta na maribor-skem odru. V četrtek 28. t. m. se vprizori v Mariboru predzadnjičrat in v soboto 30. t. m. zadnjičrat v tej sezoni veličastno Sha-kespearjeva drama »Hamlet«. S tema dve-ma treditavama so dobili vsi abonenti po

15 dramskih predstav in bo s tem tudi za-ključena redna dramska sezona. Ker pa ima-ta ab. B. in C., ki sta imela predstavo »V vrtincu« (katere reda A in D nista videla) brez »Hamleta« 15 predstav, se abomna C in B lahko poslužita pri predstavah »Ham-leta« kuponov.

Mestno gledališče v Celju. Danes v torek ob 20. uri gostujejo v celjskem gle-dališču operni člani mariborskega gledali-šča z Verdijevo »Traviato«. Posetniki se prosijo, da do danes opoldne dvignejo re-zervirane vstopnice pri tvrdki Goričar in Leskovšek.

Smrt srbskega slikarja. V Beogradu je umrl koncem prošlega tedna slikar Stevan Todorović, član Akademije znanosti. Todorović je v šestdesetih letih otvoril v Beo-gradu prvo šolo za slikarsko umetnost. Iz te šole je izšlo več srbskih slikarjev. To-dorović sam je bil zelo plodovit. Napravil je nad tisoč slik iz narodnega življenja in se je zanimal tudi za druge panoge umet-nosti, predvsem za gledališče.

Beograjsko gostovanje ljubljanske dra-me v praškem listu. Nikola Mirković je poslal iz Beograda »Prager Press« dopis o gostovanju ljubljanske drame v Beogra-

du. Korespondent hvali vse tri predstave, Veroniko Deseniško, Vdovo Rošinko in Pohujšanje v dolini šentflorjanski ter po-vdarja, da je gostovanje povsem dostojno predstavilo nivo sedanje slovenske dra-m-ske umetnosti.

Slovo zagrebške opere od Splita. Za-grebška opera se poslovila od Splita v torek dne 26. maja zvečer z Zajčevim delom »Nikola Šubić-Zrinski«. Opera je imela v splošnem na svoji turneji velik uspeh in vedno polno gledališče.

Slovanska umetnost na tujih odrih. Newyorská Metropolitan opera objavlja spored za prihodnjo sezono, v kateri pride na vrsto Smetanova »Prodana nevesta«, ki se je svojčas že dajala pod taktirko Gu-stava Mahlerja. Letos na lesen se bo poleg tega igrala v New Yorku Čapkova drama »Zadeva Makropulos«.

Bachova glasba v Zagrebu. V sredo, dne 27. maja se bo vršila v prostorih za-grebške Glasbene akademije glasbena pro-dukcija, ki bo obsegala kompozicije Bacha. Izvajala se bo: Kromatična fuga, Preludij in fuga v Fis-duru, Preludij in fuga v Cis-duru, Koncert v F-duru (Italijanski kon-cert) ter Fantazija in fuga v G-molu od

Liszta. Program bodo izvajali gojenci prof. Svetislava Stančiča. Na zadnjem koncertu tega zavoda so takisto nastopili Stančičevi učenci s programom Beethovenovih skladb, in sicer: Sonate v D-duru, Varijaciji, Sonate v D-molu, Varijaciji v C-molu in Sonate v Cis-molu.

Iz dunajskega gledališkega življenja. V Burgtheatru igrajo sedaj: Shakespeare-jev »Sen kresne noči« in »Ukročeno trmo-glavko« ter Ibsenovega »Peera Gynta«. — V Akademskem gledališču nastopi v četr-tak naraščal režiserja Maksa Reinhardta; v petek se nastop gojencev nadaljuje in za-ključil. — Državna opera ima na sporedu: Arjando na Naksu, Delce z zlatega Zapada, Zidino, Manon Lescaut, Dona Juana, Rigoletta, Carmen in Fausta. — V Nem-skem ljudskem gledališču nastopa zopet Aleksander Moissi. — V Raimundovem gle-dališču se nadaljuje gostovanje madžar-ske odrske umetnice Sari Fedakove ki na-stopa še vedno v »Antoniji«. — Reinhard-tovo gledališče v Josefstadtu uprizarja Galsworthyjevo »Družbo«. Kammerspiele imajo na sporedu dve Strindbergovi deli. V obeh nastopa igralka Marija Orska.

Domače vesti

* **Promocija.** Na ljubljanski univerzi sta bila g. Kajetan Ginter iz Idrije in Anatolij Spakovski iz Petrograda promovirana za doktorja filozofije.

* **Izpremembe v državni službi.** Tajnik 2. skupine II. kategorije Ivan Verbič je od mariborske oblasti po službeni potrebi premeščen k ljubljanski oblasti. Davčni upravitelj Karel Gabron v Slovenjgradu je na lastno prošnjo trajno upokojen.

* **Imenovanja v poštne službi.** V področju ljubljanske pošte direktorje so imenovani za poštne pripravnike, oziroma pripravnice: Alojzij Jurjavčič pri brzojavnem in tehničnem oddelku v Ljubljani, Anka Hudalesova in Erna Korminčeva na ljubljanski glavni pošti, Miroslav Mehora pri poštne ravnanstvu v Ljubljani, Albina Umkarjeva na kolodvorski pošti v Ljubljani, Krista Raznožnikova in Jožica Perjančičeva na kolodvorski pošti v Mariboru, Nikolaj Puhan in Gizela Gomilar v Murski Soboti in Jožica Čoževa na Bledu.

* **Razvrstitve sodnih pisarniških uradnikov.** Državni svet je rešil pritožbe sodnih pisarniških uradnikov iz Slovenije in Dalmacije v tem smislu, da se jih mora, ako imajo zemljiškoknjižni izpit in 14 let službe, razvrstiti v II. kategorijo.

* **Premeščanje.** Državni kopaljski zdravnik v Rogaski Slatini dr. Treo je premeščen v Gornji grad. V Rogaske Slatino pa pride na njegovo mesto kot okrožni zdravnik splošno priljubljeni dr. Brabec iz Rogateca. Kakor čujemo, je v evidenci še daljnje čiščenje v Rogaski Slatini in Rogatcu.

* **Himen.** V nedeljo sta se poročila v Velenju g. Ivan Boltar, železniški uradnik, in gđ. Nežika Podpečanova, hčerka hišnega posestnika v Velenju. Bilo srečno!

* **Smrtna kosa.** V Dravljah je umrl v nedeljo ponoči g. Pavel Goljar, gostilničar in mesar. Pokojnik je bil skrben družinski oče, ljubezniv in šaljiv duh, ki je bil v življenju splošno spoštovan. Včeraj so ga položili k večnemu počitku na pokopališče v Dravljah. V kamniku se je rodilni Koželj preselil med nebeske kraljice ljubljani in dobri sinček Albinček. Pogreb bo danes ob 4. popoldne. — V Trbovljah je umrl v nedeljo g. Ivan Supan, hišni posestnik in rudniški nadzornik v pok. Pogreb bo danes, ob 4. pop. iz Loke št. 16 na farno pokopališče v Trbovljah. — Zadet od kapi je umrl v Avstriji g. Bogdan Hornik, lastnik graščine Sirje. Pokojnik je bil general v pokoj, češkoslovaški državljani, miroljuben in blag mož. Blag jim spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Zemeljski ostanki generala Hausa prepeljani na Dunaj.** Kakor nam poročajo z Dunaja, so bili zemeljski ostanki našega rojaka, velikega admirala bivše avstro-ogrške vojne mornarice, Antona Hausa, prošli teden iz Pula prepeljani na Dunaj ter v soboto, dne 23. maja na svečan način položeni k večnemu počitku v rodbinski grobnici na hütteldorfskem pokopališču, kjer že počiva njegova soproga. Pogrebni svečanosti so se udeležili vsi še živeči admirali in višji oficirji bivše avstro-ogrške vojne mornarice ter ogromna množica odličnega občinstva.

* **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** vabi svoje člane in člane ostalih zdravniških organizacij na mesečno zborovanje, ki bo obravnavalo važne stanovske zadeve. Zborovanje se vrši v mali sobi restavracije »Zvezda« v petek, dne 29. t. m. ob 8. zvečer s sledečim sporedom: 1. Zaščita zdravniškega stanu v napredujoči socializaciji medicine. 2. Ministrstvo narodnega zdravlja in njega odnošaji napram zdravniškemu društvu. 3. Ministrska naredba o pravici izrješevanja prakse. 4. Letna skupščina jug. lekar. društva, naši referati in referenti. — Odbor.

* **Ladislavov »Dečji dom« v Crikvenici** bo sprejel tudi tekoče leto od 1. julija do 1. septembra deca, ki potrebuje okrepitve ob morju. Sprejema se deca od 5. do 13. leta, ki ne bolega na nobeni nalezljivi bolezni in ki ne potrebuje posebnega nadzorstva. Dnevna pristojbina na vsakega otroka znaša 40 Din (za uradniško deca 30 Din), ki se plačuje upravi doma v naprej. Roditelji morajo pripeljati sami v dom otroke poedinec, ali pa v skupinah s skupnim spremljevalcem in je na isti način tudi odvesti iz doma. Ker je vedno več prostilcev za razpoložljiva mesta, naj roditelji že sedaj v svrhu predznanja javijo upravi doma, koliko dece nameravajo poslati 1. julija ali 1. avgusta v dom, kakor jim pošlje uprava prospekte, iz katerih bo razvidno, kaj ima vzeti deca seboj (perilo, obutev, obleko) in kaj jim doma more nuditi (kopalnice, solnenje, dečja igrišča in spalnice, hrano in zdravniško nadzorstvo).

* **Kovani drobiži.** Koncem junija bo sprala Narodna banka v promet kovinasti denar po pol dinarja, dinar in dva dinarja. Verjetno je, da bo kmalu skovanih tudi več milijonov cekinov po 20 Din.

* **Taksa za ribarske knjižice zvišana.** Uradni list z dne 16. maja 1925, št. 44 prinaša naredbo velikega župana v Ljubljani, s katero se zviša taksa za ribarske knjižice na osemsto bivše Kranjske na 10 dinarjev za kalendarsko leto.

* **Ljubljanski odsek društva meščansko-šolskih učiteljev zboruje** v soboto dne 30. maja v risalnici meščanske šole na Jesenih ob 9. dopoldne. Na dnevnem redu je predavanje g. obl. šol. inspektorja Westra: Podrobnosti o običnem izpitu na mešč. šolah. Udeležba obvezna. Načelnik.

* **Elektrifikacija Ptuj.** O binokstnih praznikih bo prvič zažarela v Ptuj električna razsvetljava. Važni dogodek v analih ptujskega mesta se bo proslavil z bakljado in obhodom po mestu z običajnimi slavnostnimi govori.

* **Novi stanovanjski zakon.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 45. številki z dne 23. t. m. novi stanovanjski zakon, ki je dne 15. maja 1925 stopil v veljavo.

* **Za rekonvalescente in oslabele** je Hočevarjeva aromatična železna tinktura po 20 Din steklenica. Izvrstna, ne kvari zob. Razpošilja od 3 steklenice dalje: lekarnar Hočevar, Vrhnika.

* **Proti korupciji** (debelosti) učinkuje edino preizkušeno in najnovejšo sredstvo Lepoform tablete. Glavna zaloga: Lekarna Babovec, Ljubljana (in Salus).

* **Pianinska kočja na Gozdu.** Kranjskogorska podružnica SPD otvori svojo kočjo na Gozdu na binkoštno soboto dne 30. t. m. Ob lepem vremenu se vrši na binkoštni ponedeljek z začetkom ob 14. uri istotam domača veselica s petjem kranjskogorskih pevcev. Prijatelji naših planin in lepe pomladne alpske flore dobrodošli!

* **Moč »Sokola« in »Orla« v Slov. gor.** so hoteli preiskusiti klerikali s tem, da so v nedeljo, teden dni po Sokolskem zletu v Jaremini pri Mariboru, aranžirali ravnotam srenjski Orlovski zlet. Da ne bo treba komentiranja, bomo o uspehu te klerikalne protiakcije poročali samo s številkami: Z jutranjim vlakom se je odpeljalo iz Maribora 5 Orlav in 7 Orlav v kroju, 10 oseb v civilu in godba katoliške omladine, z opoldanskim vlakom pa 12 naraščajnikov, 3 članice in 50–60 oseb v civilu z županom dr. Leskovarjem na čelu, toraj po veličastni sokolski manifestaciji, na katero se je odpeljalo samo iz Maribora okrog 1000 ljudi, uprav sramotna polomija v najtrdnjejši katoliški trdnjavi.

* **Celjski Nemci so se pritožili** na državni svet v Beograd radi razpusta društva »Deutsches Haus« in radi tega, ker naša politična oblastva niso potrdila pravil njihovega društva »Union«, ki se je brez vsakega pravnega naslova proglasilo za pravnega naslednika imovine razpuščenega društva Deutsches Haus. Ne nameravamo imputirati v tej zadevi državnemu svetu našega pravnega mnenja, vendar smo verjeti, da bo njegova razsodba v polni meri v skladu z našimi najvišjimi državnimi in narodnimi interesi.

* **Iskrnost radičevcev.** Kako delajo radičevci na sporazumu v praksi, to je doma, med svojimi zbeganimi volilci, naj prič sledi dogodek, ki nam ga sporoča naš somišljenik od hrvaško-slovenske meje: Dne 10. t. m. se je vozil z avtom po cesti Ladanje doline proti Vinici radičevski poslanec Pernar v družbi upravnika premoženja Ladanje, Frankom Nagličem. Med potom so imeli defekt, pa se je okoli avtomobila zbralo mnogo radovednih seljakov. Pri tej priliki sta imenovana gospoda sokolija prisotne, da je še vedno dovoljeno klicati: »Živela republika! Živel Radič!« »Dolje demokraciji!« Ne daleč od ceste je pasel krave 17-letni Juro Borak, ki je imel na glavi šajkačo. Poslanec Pernar je pristopil k njemu in mu dal 100 dinarjev ter zahteval, da si kupi drugo kapo, ker je ta kapa srbska ter jo naj vrže proč. Pastir je seveda vzel 100 dinarjev in vrgel šajkačo v cestni jarek. Za to so priče na razpolago. Nekateri seljaki, ojuščeni po obisku teh finih gospodov, so začeli klicati po vasi: »Živela republika!« Tudi za to so priče na razpolago. Tako so torej radičevski poslanci doma, čisto drugi pa so seveda v Beogradu, kjer imajo vedno polna usta iskrene sporazuma.

* **Napitnina v Zagrebu zopet uvedena.** Prošlo soboto se je pred zagrebško tržno policijo vršila obravnava proti onim zagrebškim kavarnarjem, ki so na račun zvišanja plač natakarnjem, oziroma markerjem zvišali cene za 12 odstotkov. Tržna policija je uvedla proti njim postopanje zaradi navijanja cen. Postopanje ostane in suspenso, dokler se končno ne likvidira vprašanje natakarnjih plač. Ta položaj se bo toleriral do 1. junija, ko se bo pri inšpekciji dela sestala anketa, na kateri naj bi se končno uredilo razmerje med natakarnji in njihovimi delodajalci. Razmerje naj bi se uredilo tako, da se natakarnjem dovoli primeren zvišanje plače, a ne na troške občinstva, povzihanje naj plačuje delodajalci. Sicer pa naj se zopet uvede napitnina, ker se je pokazalo, da se brez nje ne da poslovati. Cene pa se morajo zopet znižati za toliko, za kolikor so se nedavno zvišale.

* **Žrtve poklica.** Pri večernem osebnem vlakom št. 728, ki prihaja ob 22.38 v Maribor, se je zgodila v soboto na postaji Poljčane težka nesreča. Komaj je vlak zapustil postajo, je počila na stroju ognjena cev. Visoko pregreta para je v velikansko silo puhalila iz kotla. Dočim se je mogel kurljač s hitrim skokom s stroja se pravčasno rešiti, pa je strojevodja Kislička Antona silno oparilo. Dobil je strašne opekline posebno po rokah, kjer se mu je meso naravnost ločilo od kosti in pa po trebuhu. Vlak se je med tem vsled pokvarjene lokomotive ustavil in ponesrečen je imel še toliko moči, da je v gostem oblaku pare sam splezal iz stroja, nakar se je zgrudil, ostal pa je še vedno pri zavesti. Vlak so potegnili nazaj v postajo, odkoder je nadaljeval po prihodu pomožnega stroja svoj pot. Ponesrečenemu Kisliču je nudil železniški zdravnik na Pragerskem prvo pomoč, nakar je bil prepeljan v mariborsko bolnico, kjer se bori s smrtjo. Vlak, ki je bil vsled sobotne frekvence jako dolg in močno zaseden — vračalo se je z njim v Maribor tudi okrog 400 šolarjev iz raznih majniških izletov — je dospel vsled te nezgode v Maribor z dveurno zamudo.

* **Zopet požar v Primskovem pri Kranju.** V sredo, okoli dveh popoldne, je izbruhnil požar v gospodarskem poslopu Jerneja Fendeta in ga v par urah popolnoma vpeleli. Ker je bilo poslopje le malo zavarovano, je škoda velika. Gasilcem iz Primskovega in Kranja, ki so takoj prišli na kraj nesreče in stopili v akcijo, se je zahalilo, da se požar ni razširil še na zaven stoječa, s slamo kriča poslopja. Kako je ogenj nastal, se ni pojasnjeno, sumi se pa, da ga je zanetila zlobna roka. Ker se v zadnjem času v okolici Kranja tako pogosto vrše požari, posebno še v Primsko-

NOGAVICE KLJUČ

so najboljše in najcenejše kajti trpežnost enega para nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

je ista kot trpežnost štirih drugih parov. 60.-

Kupite in preizkusite se!

vem, so ljudje upravičeno v največjem strahu za svoja imetja.

* **Požar.** V soboto o polnoči je pričelo goriti poslopje posestnika Serbana v Poljčani pri Mariboru. Na pomoč prihiteli mariborski požarni brambor se je kljub pomankanju vode posrečilo do štirih jutraj požar omejiti. — V nedeljo zvečer pa je klicalo mariborsko požarno brambo orožništvo na Leitersbergu, ki je ugotovilo požar v smeri proti Pesnici. Ko pa se je prijeljalo požarna bramba do Pesnice, ni mogla požara nikjer najti, ker je prihajal odsev najbrž iz doline v smeri proti Jaremini.

* **Avtomobilska nesreča.** V dolini med Slično in Višnjo goro se je v nedeljo na ovinku v Sp. Dragi avtomobil z ljubljanskimi izletniki, ki se je hotel izogniti nekemu na cesti stoječemu vozniku, prekuval s 6 osebami v potok ob cesti. Malo strahu, precej več mokrote in morebiti malo naličja je bila vsa nesreča izletnikov, zato pa je bil zelo močno poškodovan avtomobil. Prijazni domačini so prihiteli takoj na kraj nesreče in nudili ponesrečenemu pomoč. Dali so jim na razpolago tudi sveže obleke in perilo, zakar se jim prizadeva tem potom javno zahvaliti.

* **Arheološka izkopavanja v Južni Srbiji.** Arheološka izkopavanja v Stobih v južni Srbiji, ki so se lansko leto pričela, se letos nadaljujejo. Vodi jih muzealni kustos g. dr. Saria iz Ptuja, ki je prošli teden iz Beograda odpotoval v Južno Srbijo. Upati je, da se bo delo letos z uspehom dovršilo, ker je vlada dala v to svrhu na razpolago znaten znesek 60.000 Din. Dr. Saria bo vodil odkopavanje starodavnega gledališča, dočim bo profesor dr. Egger z dunajske univerze zaposlen z odkopavanjem antične bazilike. Profesor Egger je odličan poznavalec starokrščanskih cerkva in je vodil pred leti tudi odkopavanje pri cerkvi sv. Maksimilijana v Celju.

* **Nesreča pri košnji.** V okolici Slovenjgrada je te dni posestnikov sin Alojzij Sinreich kosil travo. Pri košnji mu je zdrknila kosa ter zadela njegovega trinajstletnega brata tako nesrečno v trebuh, da je deček kmalu na to izkvravel in na mestu umrl.

* **Samomor na železniški progi.** Na železniški progi Tuzla-Doboj se je prošlo nedeljo v bližini postaje Petrovo selo krojaški pomočnik Radoje Strahinja iz Tuzle vrzel pod vlak. Kolesa so mu odrezala glavo. Vodja lokomotive nesreče ni mogel preprečiti.

Es-ka **višek** **moderne**

Jogo **torpedo** **tehnike**

Bianchi **na jencene pri**

J. Gorec **Palata Ljubljanske**

Vsi nadomestni deli in oprema. **Gospodstva c. 14**

Iz Ljubljane

* **Predavanja iz zdravstva.** Danes se zaključil ciklus lepo uspešnih predavanj, ki jih je letos priredilo zdravniško društvo v Ljubljani v okviru tukašnje ljudske visoke šole. Predava g. dr. J. Kerk, asistentka v zavodu za socialno higijensko zaščito dece v Ljubljani o predmetu: »Higijena matere in dojenčka v otroški postelji.« Predavanje se vrši od 6.—7. ure zvečer v veliki dvorani univerze. Pripis imajo samo ženske. Z ozirom na veličastnost pogovora, ki ga hoče gošpa predavateljica obdelati, bi to predavanje pač zaslužilo čim številnejši obisk.

* **Mestna Orjuna Ljubljana.** Vse članstvo in somišljeniki, ki se nameravajo udeležiti kongresa v Beogradu, so vlnodno vabljani, da se udeležijo plenarnega sestanka, ki bo danes v torek ob 20. v areni Narodnega doma. Naj nihče ne manjka. — Odbor.

* **Narodna enciklopedija.** Vsi ljubljanski naročniki, ki so naročili »Narodno enciklopedijo« potom potnika Bibliografskega zavoda v Zagrebu, dobe 2. številko enciklopedije v knjižnici Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prečernova ul. 54 (nasproti gl. pošti).

* **Zahvala.** »Cvetični dan« Centralnega akademskega podpornega društva, ki se je vršil dne 21. t. m., je prinesel društvu čistega dohodka Din 6257.— Društveni odbor se najsrčneje zahvaljuje vsem darovalcem v prepričanju, da nam ostane občinstvo tudi v naprej naklonjeno. Najlepša hvala tudi cenj. gospodini, ki so s svojim delovanjem pomagale do lepega uspeha.

* **Najnovejše bluze hirsanske in druge oblike** priporočila Kristof-Bačar. 162 u.— »Hera«, stavbna registr. zadruga z. v. Ljubljani naznanja svojim združnikom, da so razgrnjeni načrti v zač. zadr. lokalu na Martinovi cesti št. 3 v hiši g. Iv. Bankola v dneh 26., 27., 28. in 29. t. m. med 19. in 21. uro v svrhu definitivne odločitve zgradbe eno in dvodružinskih hiš, ki se prične graditi v prihodnjih dneh na združinskih parcelah. — Vabi se združniki, da se v lastnem interesu čimprej in točno odločijo za vrsto (tipa) zgradbe hiš. — Načelstvo.

* **Novi Bizelski** **Novo!** **ovidek po Din 10.— liter v večji množini v gostini »Leon«.** Kolodvorska ul. 29

u.— **Umrli v Ljubljani.** Zadnja dva dneva so bili priljubljeni sledeči smrtni slučaji: Jerica Kemperle, čevljarjeva žena, 58 let. — Marija Zajc, žena mlt. nadpaznika, 53 let. — Julijana Kisel, žena železn. revidenta, 72 let. — Ivana Korošec, dlnarica, 36 let. — Mihael Sršen, posestnik sin, 24 let. — Marija Štebe, služkinja, 27 let. — Albin Židan, železničarjev sin, 2 meseca. — Josip Koprivšek, rejenc, 2 meseca. — Jostipina Piškur, delavčeva hči, 3 meseca.

* **Polijske prilave.** Od nedelje na ponedeljek so bili priljubljeni policijski sledeči slučaji: 1 poskušena goljufija, 1 prestopke kaljenja nočnega mira, 1 slučaj zblaznelosti, 10 prestopke cestnega policijskega reda, 1 prestopke dimnikarskega reda in 1 prestopke prekoračenja policijske ure.

* **Saje so se vnele.** V soboto, krog 14. ure popoldne, so se v dimniku hiše št. 7 na Domobranski cesti nenadoma vnele saje. Ogenj je bušil na prsto z veliko silo. Obenem pa se je razgrnil nad hišo močan dim. O ognju je bila takoj avizirana požarna bramba, ki ga je kmalu udušila. Nastal je vsled tega, ker ni bil v stanovanju že dalje časa oznažen štečnik.

* **Učega vlačugarica.** Iz dermatološkega oddelka splošne bolnice je v ponedeljek jutraj pobežila znana, še ne ozdravljena vlačugarica, 20letna Slavica Petruša iz Puške pri Zagrebu. Pred begom je pokradla svojim tovariškam več obleke, par čevljev in nekaj perila.

* **Razne tatvine.** V stanovanje Antonije Popovič v Rožni dolini, Cesta II. št. 7, se je prikradel te dni neznan mož in ukradel iz nezaklenjene košare 1700 Din gotovine. — Služkinji Frančiški Vrtnovnik je bilo 21. t. m. okrog 7. ure jutraj v Frančiškanski cerkvi pri spovednici ukradeno 2 m temnopeljavne ševijata v vrednosti 190 Din. — Soferju Josipu Dolinšku je izmaknil neznan umzovnik 23. t. m. iz garaže »Jugauto« na Dunajski cesti žepno uro iz tula-srebra, vredno 900 Din.

* **LLAP. (službeno.)** Seja tehničnega odbora se vrši danes ob 8. v kavarni Emona. Polnoštevilna udeležba dolžnost. Prosi se prvi takti, da prisostuje seji. — Tajnik II. Damska sekcija S. K. Ilirija. V sredo, ob pol 7. uri se vrši v garderobi na igrišču sestanek damske sekcije. Udeležiti se morajo sestanka vse članice, ki nameravajo še nadalje aktivno sodelovati v tej sekciji. Istočasno se bodo razdelile kolajne za lahkoletsko prvenstvo Jugoslavije. — Načelnik.

* **Iz Maribora**

a— **Mariborski hišni posestniki** imajo v sredo 27. t. m. ob pol 20. v mali dvorani Götza občni zbor svojega Društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico. Na dnevnem redu je poročilo o delovanju, volitev novega odbora in razprava o novem stanovanjskem zakonu.

a— **Mariborske trgovce in obrtnike** opozarjamo, da bo imelo »Jutro« v povečani binokstni izdaji zopet poseben mariborski oddelek za inserate, ki jih sprejema mariborska podružnica »Jutra« v Barvarski ulici št. 1, tel. 22 po izvirni ceni.

a— **Pod motornim kolesom.** Kot drugod tudi v Mariboru včasih kakor blazni divjajo motorni kolesarji. Ponovno smo že poročali o nesrečah in bi bil še krajni čas, da oblasiva ukrenejo nekaj pametnega v tem oziru. V nedeljo je zahtevala taka neprevdila vožnja z motornim kolesom težko žrtev. Sin mariborskega puškarja, tovarnarja za municijo Poschinger, ki se je pripeljal z motornim kolesom ludan s Fale proti Mariboru, je v vasi Brestrnici zadrl s kolesom v 70letnega viničarja Karla Franca, ki je pod kolesom takoj obležal mrtve. Motor se je prekuval in si je pri tem tudi Poschinger razbil lobanjo, med tem ko je njegov spremljevalec Kurt Mayer, ki je sedel na drugem sedlu, le lahko poškodovan na obeh rokah. Težko ranjenega Poschingerja so prepeljali v mariborsko bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

Iz Celja

a— **Iz demokratske stranke.** Redni sestanek krajevne organizacije demokratske stranke za mesto Celje se vrši v sredo, dne 27. t. m. ob pol 21. uri v klubovi sobi Celjskega doma, redni sestanek kraj. org. demokratske stranke za celjsko okolico, zvezan s poučnim predavanjem, pa v četrtki, dne 28. t. m. ob 20. uri v gostilni »Wilson« v Gaberju. Občni zbor sreške organizacije SDS za srež Celje - Vransko je sklican za nedeljo, dne 7. junija ob 8. jutraj v Celjski dom. Navzočnost delegatov krajevnih organizacij v srezi Celje - Vransko obvezna.

a— **Zvišanje eksekucijskih pristojbin za Celje.** Z naredbo velikega župana mariborske oblasti se odreja, da sme pobirati mestna občina celjska naslednje zvišane eksekucijske pristojbine: za opomin od vsakega polnega dinarja 4 pare; za ručen od vsakega polnega dinarja 4 pare ter za prodajo od vsakega polnega dinarja 2 pari, vendar pa znaša najmanjša pristojbina za opomin 50 par, za ručen ali prodajo pa 1 dinar. Te pristojbine veljajo za vse daljave lastnega in prenesenega področja občine ter se tudi v poslednjem primeru stekajo v mestno blagajno. Zato pa ne sme mestna občina zahtevati od države nobenega povračila stroškov, ki bi jih eventualno imela z izterjavanjem v prenesenem področju.

a— **Nočno lekarniško službo** ima ta teden lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

a— **Mestni urad** bo vsled 28. t. m. upadnih prostorov v četrtki dne 28. t. m. popoldne in v petek, dne 29. t. m. cel dan zaprt. Stranke, ki so vabljene za navedena dneva k mestnemu magistratu, se naj zgledajo v soboto, dne 29. t. m. ob uradni urah.

a— **Celjsko muzejsko društvo.** Na prvi seji novega odbora Muzejskega društva je bil v soboto, dne 23. t. m. izvoljen za predsednika g. prof. Oražen. Pričakovati je, da se novemu odboru pod vodstvom aginega predsednika posreči tekom poletnih počit-

nic urediti muzejsko zbirko in lapidarij, tako da bo zanimivi celjski muzej po mnogih letih zopet pristopen občinstvu.

a— **Pianinska kočja na Korošči** bo o Binkošti dva dni otvorena, definitivno pa se otvori na Vidov dan. Frischaufer dom na Okrešlju bo oskrbovan od Binkošti naprej.

Iz Trbovelj

t— **Nakup zemljišča za oporavišče.** Bratovska skladnica je kupila v Gaberskem prostoru od g. Franca Kmeta in še od dveh drugih posestnikov za oporavišče, ki je nujno potrebno za naše delavce in njihove družine, kajti število jetičnih in bolehalajočih na drugih nič manj zavratnih boleznih je pri nas zelo visoko.

t— **Neznano kam pobegnil.** Delavec Alojz Benko, rojen l. 1905, v Gornji Slavevi v Prekmurju je na Dobri št. 115, ukradel svojemu tovarišu Stefanu Zaliku srebrno žepno uro, Ludviku Fliserju črne boks čevlje in Francetu Strucelu belo srajco, vse skupaj v skupni vrednosti 1150 Din, in neznano kam pobegnil.

t— **Napad ob beam dnevu.** Ko je šla na sprehod proti Grebenčevemu slapu 20letna Justina Seručarjeva v spremstvu svoje prijateljice, sta jo došla dva mlada fanta, ki sta hotela, da bi šli dekleti z njima. Ker nista hotela, se je vrjel eden izmed njiju, po poklicu kleparski pomočnik, star komaj 19 let, na Seručarjevo in ji strgal bluzo, K sreči so se približali pasanti, ki so s svojo navzočnostjo preprečili še kaj hujšega. Vse to se je zgodilo ob beam dnevu.

t— **Kupovanje srečk v modli.** Pri zadnjem vlečenju razredne loterije je bilo v Trbovljah nad 50 dobitkov. Poedinci so zadeli po 8, 5 in po 2 tisoč dinarjev, več pa po več sto. Trboveljčane se je zato lotila velika loterijska strast, ki se že kaže pri kupovanju srečk, zlasti pa pri zanimanju za srečke državne razredne loterije.

t— **Občinska izolirnica prazna.** Občinska izolirnica, ki ni bila že zlepa brez infekcijskih bolnikov, je sedaj popolnoma prazna že 14 dni, kar omogočuje, da jo sedaj popravljajo. Kakor je videti se že nekoliko kažejo uspehi temeljitega razkuževanja in stalnega pregledovanja stanovanj, kolikor je to pač možno v danih razmerah.

Občni zbor »Prvega društva hišnih posestnikov«

Ljubljana, 25. maja.

Nekako v znamenju miru in sprave z najemniki, ali vsaj dobre volje do mirnega sožitja z njimi se je vršil pod utisom sprejetja novega stanovanjskega zakona v nedeljo ob 9. dopoldne v unionski dvorani redni občni zbor Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani.

Predsednik društva g. Frelih je pozdravil zborovalce, posebno odposlanca sorodnega društva iz Zagreba g. Beliča in zastopnika ljubljanskih dnevnikov. V poročilu o delovanju društva v preteklem letu je silkal govornik težko borbo, ki jo je vodil odbor odnosno Zveza v doseg izboljšanja položaja hišnega posestnika. Članov je imelo društvo v lanskem letu 1239, umrlo ali sicer odstopilo jih je 25, pristopilo pa tekom letošnjega leta 79, tako da šteje društvo sedaj 1293 članov. V znamenje žalosti za umrliimi člani se vsi prisotni dvignelo. Govornik je tolažil nato zborovalcem slab načet stanovanjskega zakona bivše Davidovičeve vlade. S padcem Davidovičevega kabineta in s formiranjem nove vlade, so šli hišni posestniki zopet intenzivno na delo, da dosežejo vsaj skromne pravice. To se jim je tudi deloma posrečilo. Pri mestni občini so dosegli, da je odpadlo rajoniranje dimnikarjev. Obenem pa je odšel na mestno občino že tudi drugi predlog, da se zniža prispevek za vodarinjo in gostiščino, ki obremenjuje same gospodarje. Govornik je nadalje omenil, da je društvo stremelo za popolnejšo svojo stanovsko organizacijo, se priključilo Zvezi, ta pa je pristopila k svetovni organizaciji, čije centrala je v Parizu. Tja je bil ob priliki kongresa odposlan tudi delegat, odbornik Zveze.

Za g. Frelihom je podal blagajniško poročilo blagajnik g. Urbančič. Društvo je imelo v preteklem letu 67.781,45 Din dohodkov, 60.745,10 izdatkov, torej prebitka 7036,35 Din.

Nato se je g. Frelih pristržno zahvalil najstarejšemu članu društva g. Korsijski za izredno podporo v znesku 2500 Din. Cianašina za prihodnje leto se je določila po prejemkih najemnine posestnika in sicer: do 5000 Din najemnine se bo plačevalo 25 Din članarine, do 10.000 Din 40, do 20.000 Din 80 in čez to število 120 Din.

Na predlog Cerovec je bil izvoljen stari odbor v celoti, kar je bilo soglasno sprejeto. V odboru so gg. Ivan Frelih, Fr. Ks. Stare, dr. J. Regali, dr. Lovro Požar, Jos. Urbančič, Makso Hrovatini, Jože Pirč, Anton Adamič, Aleks. Gjud, kanonik Sušnik, Simon Kmetetz in Avgust Jenko. Enako ostanejo tudi pregledniki računov gđ. Antonija Kadivce, Jos. Tribuč in Janko Jeglič.

Po volitvah se je oglašal k besedi zastopnik zagrebškega društva g. Belič, ki je priporočal uvidenost hišnih posestnikov do prilik najemnika, s katerim naj se, če je mogoče, ustvari na miren način brez tožb in izrabljanja zakona, dostojno sožitje. Nato je sledilo po društvenem predsedniku tolačenje posamičnih členov novega stanovanjskega zakona. Na koncu se je opomnil zborovalce še na nove davke, ki strahovito obremenjujejo hišnega posest

Iz življenja in sveta

Nova potresna katastrofa na Japonskem

Se nista pretekli dve leti, odkar je brzjav razširil po vsem svetu grozno vest, da je strašen potres, doslej največji na svetu, porušil glavno mesto Japonske, milijonski Tokio, in njegovo pristanišče Jokohamo. Nad četrto milijono ljudi je takrat poginilo pod ruševinami podrtnih hiš, ali pa so našli strašno smrt v plamenih. In zopet prihajajo iz dežele vzhajajočega solca vesti o novi potresni katastrofi, čije obsege se še ne da pregledati, kaže pa, da ta potres ne bo mnogo zaostajal za predlanskim.

V soboto dopoldne se je v osrednji Japonski zopet pojavil izredno močan potres, ki je trajal tri minute. Središče potresa je mestot Tokio, kakih 130 kilometrov severo-zapadno od Tokia. Skoraj vse hiše so se namah podirle in pokopale stanovalce pod seboj. Takoj potem je izbruhnil povsod ogenj, navadna posledica potresov, ki je v hipu upeljal še ono, kar je še stalo in ni postalo žrtev razburkane zemlje. Požar se je strašno hitro razširil po vsem mestu, ki šteje kakih 10.000 prebivalcev. Ogenj se pa ni omejil samo na Tokio, ampak se je razširil tudi na okolice, kjer še divja z vso ljutostjo.

Po dosedanjih vestih je največje trpeto mesto Kinokuni, znano po svojih vročih vrelih. Mesto ima kakih 600 hiš, med njimi nekaj večjih hotelov; hiše so sedaj skoraj vse postale žrtev katastrofe. Ko je dospela prva vest o strahovitem potresu v Tokio, je takoj najel tokijski dopisnik ameriške poročevalnice "United Press" letalo, s katerim je odletel na lice mesta, več ur krožil nad ruševinami in jih opazoval iz višine. Po njegovem pripovedovanju je mesto Kinokuni eno samo velikansko gorečo morje, iz katerega vidiš le tu in tam poedino zidano hišo, ki je ogenj še ni objel. Kaj se je zgodilo s hotelskimi gosti, se še ne ve, upajo pa, da so se pravočasno rešili.

Razen Kinokunija je največje trpeto mesto Toioka, popolnoma razdejano pa je tudi mesto Kunijama. V bližini Toioka je baš vozil osebni vlak skozi predor, ko se je začela zemlja tresi. Vsi sponkovi se je tunel sesedel in padajoče skale so pokopale vlak z vsemi potniki pod seboj. Popolnoma uničen je srebrni rudnik v Ikunu, največji na Japonskem. Vse jame in rovi so zasuti. Potres so močno čutili v več ali manj oddaljenih mestih, kakor v Osaki, Kobeju in Kiotu, pa tudi v Tokiu in drugod.

Vlada je takoj poslala, čim je prejela prve vesti o zopetni strašni katastrofi, na lice mesta letala, da bi ugotovila obseg nesreče in se informirala, kje je pomoč najnujnejša. Vsi potresi so seveda pokvarjene vse brzjavne in telefonske zveze in tudi železnice, tako da so vse ceste polne bežečih ljudi, ki skušajo rešiti vsaj golo življenje. Po cestah v bližini porušeni krajevi leži na stotine mrtvih ali ranjenih, kar se posebno jasno vidi v mestecih Kunijami in Fukusiju, ki jim je požar nekoliko prizanel. Zato pa je potres tem huje pustošil. Kinokuni in Toioka sta popolnoma uničeni, ker je ogenj dokončal delo potresa. Številno žrtev se še ne da niti približno ugotoviti, ker požar še vedno divja. Rešuje se pač, kolikor se da, ali spričo strahovitih obsegov katastrofe je reševalno delo silno težavno in le malenkostno. Nekatere vesti govore o tisočih mrtvih, druge pa o več desetstotih žrtev.

Čim se je zaznalo za novo strašno katastrofo na Japonskem, so iz vseh krajev jela prihajati japonski vladi poročila, ki zagotavljajo podporo. Ameriška Unija je bila prva država, ki je zagotovila veliko podporo, kakor je to storila tudi predlanski. Newyorški Rdeči križ je že nakazal za prvo silo deset milijonov dolarjev. Ako se potrjujejo vesti o strašnih izgubah na življenju in blagu, bo Amerika zopet v isti meri priskočila na pomoč kot v septembru 1923. Predsednik Coolidge in vrhovni predsednik

ameriškega Rdečega križa sta brzjavno izrazila japonski vladi sožalje in ji ponudila pomoč Amerike. Tokijska vlada sama je napela vse moči, da bi rešila, kar se da. V prvi vrsti je dala na razpolago vsa javna poslopja za nastanitev ubogega prebivalstva, ki si je otelelo golo življenje. Na nogah so vse požarne brambe in na tisoče vojaštva, ki gasijo in lokalizirajo požar. Razen tega je v službi vsa varnostna straža in vojaštvo, ki sta obkolili porušene in ogrožene vasi in mesta in vzdržujeta red.

Uverjeni smo, da bodo žilavi in izredno delavni Japonci tudi to strašno nesrečo hitro preboleli, kakor so predlansko, in se bodo takoj lotili obnavljanja. Nad polovico Tokia sta upostojala predlanski potres in strašni požar. Komaj so bili mrtlični pokopani ali sežgani, že se je lotil Japonec obnavljanja in je v dobrih 20 mesecih zabrisal že velik del sledi strašne katastrofe. Tokio zida in zida, sicer v starem slogu, ali z modernimi varnostnimi pridobitvami. To se bo zgodilo tudi v Kinokuniji, Toioki in vseh drugih mestih in vaseh, ki jih je v soboto doletela grozna katastrofa.

Velika letalska nesreča se je pripetila v soboto na letališču Staaken pri Berlinu. Priredil se je namreč polet za šolsko dečo. Pilot Rinow je bil 600 metrov visoko, ko se je njegov aparat pokvaril. Skušal je zato pristati. Ko je bil še 200 metrov od tal, se je letalo prevrnilo in strmoglavilo na zemljo. Rinow truplo je bilo le kup krvavega mesa, ko so ga izvlekli izpod razbitega letala. Polet so seveda takoj ustavili.

Ciklon v Petrogradu. V Petrogradu je divjal pretekli petek hud vrtilasti vihar, ki je prihajal iz Finskega zaliva in nosil s seboj sneg in točo. Reka Neva je močno narasla, tako da se boje novih poplavl. Vendar je začela v soboto proti večeru padati.

Fletnerjeva rotorska ladja. Kakor poročajo z Kiela, je cela vrsta brodarških podjetij najelo Fletnerjevo rotorsko ladjo "Buskaku" za letošnje poletje. Z ladjo delajo že delj časa izlete po morju. Za letos so predvidena zabavna potovanja v Skandinavijo in v nemška kopališča v Vzhodnem morju.

25 avtomobilov zgorelo. V garaži avtomobilske družbe "Aga" v Lichtenbergu pri Berlinu, kjer je nameščenih 40 popolnoma novih vozil, je izbruhnil v noči od petka na soboto ogenj, ki je uničil 25 avtomobilov. Le 15 jih je bilo mogoče rešiti, vsi ostali so skoraj popolnoma zgoreli. Sklepajo, da je bil ogenj podtaknjen, ker so bili vsi avtomobili polni z bencinom.

Četvorčki. Iz Tarragona na Španskem prihaja vest, da je te dni povila kmetica četvorčka, tri dečke in eno dekle. Otroci so prišli sicer nekaj pregodaj na svet, vendar jo z materjo in novorojenčki vse v redu in so zdravi. Četvorčki so razmeroma zelo krepki.

Odkrito mesto Majov. Tulanska univerza v Ameriki je poslala v okolico Tehuantepeca v Srednji Ameriki ekspedicijo, ki preiskuje razvaline starega kulturnega naroda Majov, ki je že zdavnaj izumrl. Vendar so se našli lani v nedostopnih gorah belopolni Indijanci istega plemena kot izumrli Maji, iz česar sklepajo znanstveniki, da to staro pleme še ni popolnoma izumrlo. Sedaj je naletela omenjena ekspedicijska pri raziskavanju na eno največjih mest davno propadle kraljevine Majov. To mesto je Comalcalco ob reki Seco. Ekspedicijska je doslej našla tri velikske piramide, pet razsežnih templjev, 160 metrov dolgo palačo in razne reliefe, predstavljajoče človeške figure, kakor tudi polno napisov.

Dvakrat slavil srebrno poroko. William Bacon v Mitchamu v Ameriki, 77 let star poštni uradnik v pokoju, je te dni slavil srebrno poroko drugič v svojem življenju. Pred leti mu je umrla prva žena, s katero

Šoferjem, biciklistom

dobavlja priznano najboljšo, za prah in dež neprodorne, "Bajazzo" obleke po prav nizkih cenah

Drago Schwab - Ljubljana

Ljubljana in justifikacije v prejšnjih stoletjih

Ponavljeno le stari sodni protokoli, spretno posneti v posebno poglavje Vrhovne knjige o ljubljanskih meščanih minulih stoletij, nam hranijo podatke o kriminalnem pravu in justifikacijah v starih dneh.

Zagotovljeno je, pravi Vrhovna knjiga, da so ljubljanski meščani sodili zločince do leta 1514. brez kakakega mečila, brez paragrafov, ampak zgolj po svoji vesti. Tega leta je izdal cesar Maksimilijan prvič sodovnik (Gerichtsdorner), po katerem so se Ljubljančani odlej ravnali v krvavem sodstvu. Podrobneje je za njim preciziral delikate sodovnik, ki ga je leta 1535, objavil kralj Ferdinand I. Za zločinca (Malefizperson) je proglasil vsakega: Kdor preklinja Boga, njegove svete ude, njegovo čast, njegovo mučenitvo ali Mater Božjo, Kdor usmrti ali izda cesarja, kralja, kneza, ali svojega gospoda; ako se mu proti prisegi izneveri, ali kdor se predrzne naštanati upor proti svoji gosposki ali svojim predstojnikom. Kdor usmrti ali ubije koga, Kdor pretepa starše svoje, Kdor se sam usmrti (po tedanjih nazorih so tudi samomorilce še kaznovali). Kdor pošlje komu pretilno pismo, ga napade, mu dela silo ali ga požge, Kdor koga otruje ali mu ukrade otroka, Kdor ponareja denar, izdaja za

zlato in srebro njima podobne kovine, prodaja ponarejene drage kamne za prave, Kdor nakupuje knežji denar v deželi ter ga iznaša iz nje, in Kdor goljufa pri meri in vagi. Kdor se spolno pregreši zoper naravo, Kdor pošili žensko. Kdor po krivem prisega ali priča, Kdor uganja čarodejstva, ki so postavi prepovedana. Kdor krađe in pleni, Kdor vlomi v cerkev ali razgraja, se bojuje in prelija kri na blagoslovljenem pokopališču. Kdor odpelje bodisi s silo ali na skrivnem komu ženo, otroka, nedonarso nečakino ali varovanca. Kdor koga nalašč poškuje in preži nanj z orožjem. Kdor skriva morilca, cestnega lopova ali sovražnika deželnega kneza in jim daje potuho.

Ti zločini so bili takrat bač najnavadnejši, zato jih je Ferdinand I. omenil imenoma, priporočil pa je obenem naj se kaznujejo tudi druge v njegovem privilegiju neimenovane pregrehe.

Sodišče (Gerichtshof) je bila skupina vseh notranjih in zunanjih mestnih svetovalcev. Obravnavalo se je pri zaprtih durih, razen če je bil kdo obtožen radi žaljenja časti, opravljanja ali obrekovanja. Kajti ljubljanski predniki v 16. in 17. stoletju so bil glede časti jako občutljivi in je pred sodiščem marsikateri tolovaj ali morilec izhajal bolje, kakor obrekovalec ali razžalilivec.

Čim je mestni sodnik zapril "malefično csebo", je moral sklicati mestni svet (vse notranje in zunanje svetovalce),

je bil nad 25 let poročen, nakar se je drugič oženil in zopet dočkal 25 let zakona. Prva žena mu je povila enajst sinov in dve hčeri, ki še vsi živijo in so poročeni. Otroci so napravili Bacona 50krat za deda. Vsi njegovi sinovi so vstopili v poštno službo, ki jo je dvakratni srebrni ženin izvrševal 40 let. Do vojne je bil Bacon, ki je vnet športnik, vodja kriketskega moštva, obstoječega izključno iz njegovih sinov.

Orač in speč lev. V bližini Johannesburga v Južni Afriki je pred kratkim oral kmet na njivi ob glavni cesti v Pretorio. Vozila sta se naenkrat začela tresi in nista hotela dalje. Ko je kmet iskal vzrok za to bojazan živali, so se nemalo prestrašili, ko

je zapazil sredi njive velikega leva, ki je mirno spal. Kmet je hitro šel domov po puško in ustrelil zver. Zanimivo je, da so pred kratkim ustrelili veliko levino na sosednjem posestvu.

Dvoboj med bikom in levino. Iz Marobija v Afriki poročajo o čudnem boju med bikom in levino. Kraljica živali je morala napasti bika na paši. Med obema se je vnel strašen boj. Ko so našli bika onemoglega pod drevesom, je bil eden njegovih rogov ves krvav in manjkala je živali tudi polovica repa. Nekaj kilometrov proč so našli levino, mrtvo. Njeno telo je bilo na več mestih strahovito razmesarjeno. Dobro se je videlo, kako je divjal v levjem telesu bikov rog. Tudi levinja ni imela polovice repa. Vsi znaki govore za to, da je moral bik vreči s strašno silo levino večkrat ob deblo drevesa, pod katerim so našli žival še živo.

Pred justifikacijo morilca Nagliča

Po 50 letih bo danes v Ljubljani prvič zopet izvršena po civilnem sodišču izrečena smrtna obsodba.

Danes ob šestih zjutraj se izvrši na notranjem dvorišču ljubljanskega deželne sodišča smrtna obsodba z obseženjem nad 35letnim posestnikom Simonom Nagličem iz Spodnjega Bernika pri Kranju. O zločinu samem, ki je spravi obsojenca na vešala, smo poročali podrobno že o priliki tozadevne porotne razprave. Naj danes le na kratko ravedemo glavne podatke!

Simon Naglič se je povrnil leta 1921. iz Amerike, kamor je bil odpotoval v letu 1912, da si prisluži kaj denarja. To se mu je tudi posrečilo in vrnil se je precej dobro založen z dolarji. Kmalu po svojem povratku v domovino se je priženil na posestvo Katarine Žumer, ki mu je v priliki poroke izročila vse svoje imetje. V zakonu so se kmalu pojavila nesoglasja in Simon Naglič, človek odurnega značaja se je obnašal proti svoji ženi — katero so vsi, ki so jo poznali, hvalili kot dobro in simpatično žensko — kmalu na najsurovejši način. Polastil se ga je tudi demon alkohola, kateremu se ni mogel dosti upirati in ki ga je slednjič pognal po nekovi lastni izpovedi tudi v zločin, ki ga mora sedaj plačati s svojim življenjem. Življenje uboge Katarine je postalo pravo peklo. Da jo popolnoma poniža, si je Naglič sledil izmislil peklenko-perverzen načrt. Podkupil je mladega Franceta Žnidarja, da je ob njegovi navzočnosti posilil njegovo lastno ženo. Katarina je sramoto težko prenašala. A surovežu še ni bilo dovolj. Sklenil je, da jo umori. Dne 10. oktobra preteklega leta je prišlo do katastrofe. Napadeli je svojo ni hudega slutečo ženo na polju pri delu, jo pretepel, vrigel na ta in in slednjič ustrelil s samokresom.

Pri porotni razpravi, ki se je vršila dne 12. decembra pr. l., se je zagovarjal s pijanostjo ki pa vočileg njegovih prejšnjih brutalnosti ni mogla vplivati olajševalno na sodbo. Porotniki so glavno vprašanje glede umora žene potrdili soglasno, nakar je bil Simon Naglič pred porotnim sodiščem (predsednik dr. Kaiser, votanta dok. svet. Vohovar in sodnik Sajovic, državni pravdnik Dominico) obsojen na smrt na vešalih. Sodbo je sprejel popolnoma mirno na znanje.

Njegova ničnostna pritožba je bila zavrnjena z motivacijo, da dejanja ni mogoče kvalificirati kot uboj, temveč le ko tumor ter da o obsojenčevi prištevitosti ob izvršitvi zločina ni dvomiti na podlagi zdravniških izpovedb. Z ozirom na posebno bestialnost zločina ljubljansko sodišče ni našlo razloga, da podpre obsojenčovo prošnjo za pomilostitev in tako je tudi ministrstvo pravde odklonilo priporočiti prošnjo. Ni. Vel. kralju. Včeraj je bil Simon Naglič obveščen, da bo danes obešen.

V porotni dvorani.

Objava izvršitve smrtne obsodbe se je prečitala obsojencu včeraj dopoldne v porotni dvorani deželnega sodišča, kjer se je zbralo mnogo publike, ki je z napetim zanimanjem pričakovala prihod obsojenca. Točno ob pol 10. je dospel senat pod predsedstvom nadsv.

dr. Kaiserja, votantov sodnega svetnika dr. Gradnika in sodnika dr. Sajovica ter drž. pravdnika dr. Ogoreutza v dvorano. Predsednik je nato ob smrti tišini poslušalstva prečital obsojencu besedilo obsodbe in mu razložil, da bi bila vsaka nadaljna prošnja, vsaka pritožba zaman in da ne preostane drugega, kot da se pripravi na smrt. Naglič je vse mirno poslušal. Na zunaj je napravil vtis ravnodušnega moža. Bil je oblečen v novo platneno obleko, roke je imel vklepane in stražilo ga je troje paznikov. V ječi se je baje zredil za celih 15 kg in njegov obraz je poln, ko je slišal razsodbo, ni niti trenil z očesom in najmanjša poteza njegovega obraza se ni spremenila. Na vprašanje, če želi sam določiti duhovnika ali če naj mu ga določi sodišče, ni izjavil ničesar. Pač pa je izrazil željo, da bi rad še videl svoje otroke in da naj brzjavijo njegovemu bratu, da pride še pravočasno k njemu.

V celici.

Tudi po povratku v celico je bil popolnoma miren in ravnodušen, kot da se mu je ravnokar javila povsem zanimiva in brezpomembna stvar. Posebno se je čudil da se mu bo zadnji dan izpolnila vsaka količaja izpolniva stvar. Zazel je si najprej cigarete, katerih je dobil dvaset. Vrata njegove celice so bila po predpisu odprta in stražila sta ga neprestano dva stražnika. Na vprašanje našega poročevalca, kaj ga je privelo do strašnega dejanja, ni hotel dati direktnega odgovora, temveč je podarjal, da je izvršil zločin pod vplivom alkohola. Da se okorajši je kratko pred umorom izpil dva kozarca kuhane žgane. Značilno je tudi, da je malo pred dejanjem šel zvojit Ave Marijo. Sploh je jako pobožen človek in je tudi sedaj po obsodi želel razpelo. Za kosilo si je privoščil kaj dobrega. Dobil je juhe, pečenke, dve prikuhi in slaoto, na katero je polagal posebno važnost. Za popoldan si je izbral klobaso in vino, za večerjo pa zrezano goveje meso s kisom in oljem. Vprašan, če želi še kaj drugega, je dejal: "Se marsikaj bi želel, pa nočem otrokom odjesti." Sicer je popolnoma vdan v svojo usodo in le to mu ni prav, da so njegovi otroci v oskrbi pri sorodnikih njegove žene in želi, da jih vzame brat k sebi. Popolnoma mirno se je razgovarjal z novinarji in je pri odhodu še vsakemu podal roko. Zanimivo je, da pride soudeleženec pri hudodelstvu posilstva, Franc Žnidar, že pred prihodnje porotno zasedanje in je Naglič edina prava priča tega dogodka, ki je po svoji svrpuosti vplival posebno porazno na karakterizacijo drugega zločina in ki je mnogo pripomogel k smrti obsojenci.

Tudi popoldne in zvečer je bil obsojenec miren, vdan v svojo usodo. Naš urednik, ki ga je še enkrat obiskal, je dobil utis, kakor da je nesrečnejši sklenil svojo življensko bilanco in smatra to, kar se ima zgoditi, za samoumevno zadoščenje za storjeni zločin. Pri Nagliču je bil popoldne dalje časa njegov brat, ki je bil na obsojenčovo željo od

sodišča brzjavno pozvan. Govorila sta mnogo o domačih stvareh; brat je bil bolj razburjen kakor obsojenec sam.

Razgovor z Mausnerjem

Florijan Mausner ni nič rbalejski. Ravnošen, priprst stric - čiča; srednje rasti, prei droben nego močan; rke tišči v žepu in ležerno pripoveduje, kar ga vprašaš. Je davnega nemškega pokolenja, a že 38 let prebiva v Sarajevu, kjer se je seznanil s prejšnjim "Scharfichterjem" Seyfertom in mu tako - le pred 30 leti začel pomagati pri justifikacijah. Z Seyfertom sta delovala skupno do leta 1921, ko je prvi stopil v pokoj, nakar ga je nadomestil Mausner. Do vojne sta izvršila okrog 30 justifikacij, med vojno pa sta leta 1914. in 1916. izpolnila po prekom sodu 7 smrtnih obsodb v Sarajevu, 9 v Trebinju in 6 v Črni gori. Nato sta do prevrata bila ločena, Seyfert v Banjaluki, Mausner v Mostaru, kjer pa mu ni več prišla nobena žrtev na vrvi. Od leta 1921. je Mausner 16 obsojencev spravil na drugi svet.

Musnea je edini sodno nameščen krvnik naše države in kot tak je uradnik V. kategorije III. skupine. Redukcije se mu torej ni bati, toda s plačo ni bogvejak zadovoljen. Prejema 928 Din mesečno, po 40 Din dnevnik na poti in 1000 Din honoraria za vsako justifikacijo, odnosno "od glave", kakor pravi. "A pomislite," pravi, "to ni mnogo. Pred vojno sem plačal vrv po par kronic, a zdaj po 140 Din meter."

Vrv je namreč iz ameriške trave, potrebuje pa jo po 120 cm. Da bi jo po justifikaciji prodal babevernikom na kosce, odločno demantira.

"Glejte," pravi, "to vrv porabim jutri že tretjič." (Dne 17. marca je namreč v Osijeku justifičiral Ladrinovića, v soboto Podleska v Celju in zdaj Nagliča.) "Ampak da sem pri justifikaciji Caruge imel na klatre vrvi, prodal bi jo bil. Tako pa sem jo samo dragovredno razdelil višim gospodom in damam."

O samem aktu justifikacije pravi, da ga ne razburja niti za hip. Služben opravka, pa bosta. Nekateri izidilneje prej, nekateri dve, tri minute pozneje; vse-kakor pa je po njegovem mnenju ta način smrti najbolj human in najpraktičnejši, ker ji ne izbegne nihče, čim ga zajame zanika in ni treba še kakih drugih gest okrog glave. Z ženskami ob smrtne stebru še ni imel opravka... Pisanje novin o justifikaciji Caruge in Priča je bilo pretirano. Sta bila pač močnejši naturi in večja grešnika, pa sta dali časa umrati.

Mausner živi v Sarajevu, star je 54 let in poročen. Pred dobrim tednom se mu je omožila edina hči. Po poklicu je tesarski mojster, a čim dospe kak brzjav, mora na pot s svojim pomočnikom, ki je rodom Čeln in "šustermajster" in je zapolen z Mausnerjem kariero pri justifikaciji Lichtenwallnerja v Mariboru. On prejme račun po 100 Din dnevnik in 1000 Din od glave. Še vraga kologo bi potrebovala, toda, kakor reče, no, auspicije so preslabe in se ne javi noben kandidat.

"Bogve, ali bi se našel v Ljubljani?" - "Hm, ne verjamem, pravi Mausner, si prižge ponudeno cigareto in popravi rdečo kravato. In pa roko spoštljivo nudi v slovo.

Zadnja justifikacija v Ljubljani se je izvršila že pred mnogimi desetletji, ako izvajamo seveda vojno dobo. Niti na sodnji ne vedo točne letnice. Pri pravijo, da je bilo l. 1878., drugi pa celo, da že l. 1866., torej pred več kot polstoletjem. Na vsak način jih živi le še malo, ki bi se na to spominjali. Zato je umevno, da je danes vsa Ljubljana nekam razburjena. Florijan Mausner, ki je prisel v soboto v Ljubljano in se nastanil kar v prostorih sodišča, je senzacija dneva. Vse ga že pozna, ali ga vsaj hoče poznati, čeprav gre le malo na ulico. In sodišče je ves dan oblegano od ljudi; nekateri so tam iz gole radovednosti, drugi pa moledejujo za vstopnice k justifikaciji. Naval za te je tak, da se sicer ljubeznivi in prijazni gospod predsednik ne more otesati kompetentov in kompetentij — tudi teh je cela vrsta! — drugače kakor z brezobzirnostjo in osornostjo, ki na sta v tem primeru obe prav na mestu!

ter krmo za par konj. Sodniški pisar je smel zase in za svojega konja zahtevati po 1 goldinar 20 kr. dnevno, rabeli pa zase in za svojega pomočnika po 1 gld. 6 kr. in 2 vinarija, s čemer se je moral vzdrževati. Na poti je rabeli tudi dobil potne stroške po 30 krajcarjev od milje. Kadar je dospel v določeni kraj, je ali zahteval pristojbino v gotovem, ali pa mu je morala ondodna gosposka dati sledeče na razpolago: Takoj ob prihodu rabelu in hlapcu po dva bokala vina in za dva krajcarja kruha. Za kosilo tri jedi, kruha in tri bokale vina, za večerjo enako. Za zaiutrk in južno nobene jedi, marveč samo po tri police vina in kos kruha za štiri krajcarje. Na dan svojega krvavega opravka pa zjutraj namesto vina pol merice žganja in kruha.

Imenitna je bila rabeljava taksa za justifikacije. Kakor stoji zapisano, je prejel: za predstavljanje, oklepanje in postavljanje lestve toliko časa, dokler ne spusti grešnika dol, dasi tudi ga je bilo treba večkrat nategniti, in ako je bilo treba dati grešnika v torturo zjutraj in dopoldne, mu je šlo od vsakega "strogega vprašanja" po 1 gld. Za navezanje uteži 30 kr. Za pripravo stola, na kate-rega postavi čarodejko, 1 gld. Ako po potrebi odreže zločincem lase 30 kr. Za to, da postavi čarovnika gori in ga vzame zopet dol, ter mu naveže uteži 1 gld. Za to, da ga žge s svečami ali smolo 40 kr. Za bičanje 1 gld. Za hrano zlo-

Gospodarstvo

Padanje cen na svetovnih tržiščih volne in kave

Dočim razvoj cen na svetovnem žitnem tržišču po prenehanju divjega valovanja pokazuje že dalje časa lahno naraščajočo tendenco, pokazuje v zadnjih tednih dva predmeta svetovne trgovine, to sta volna in kava, močno popuščanje cen.

Padanje cen na svetovnem tržišču volne se je pričelo že v začetku leta, a ostreje oblike je zavzelo šele aprila. Izza tega časa se je opazalo, da je pri merodajnih londonskih avkcijah presežala ponudba povpraševanje. Cene najvažnejših vrst volne so izza početka leta popustile približno za eno tretjino. Ta padec pa je le z nezadovoljnim delom pojasnjen s porastom funta šterlinga. Kakor je razvidno iz statističnih podatkov, je svetovna produkcija volne v zadnjem tednu je prišlo do močnega tovnog potrebo. Kljub znatnemu padcu pa so cene volne še vedno nad predvojnimi nivoji.

Na svetovnem tržišču kave je vladala prej precej čvrsta tendenca, a v predzadnjem tednu je prišlo do močnega padca cen. Kakor se zatrjuje, je ta baiste v zvezi s pretiranimi poročili o omejitvah konzuma, kar je dovelo do velikih ponudb v Newyorku. Cena kave Santos, ki je stala v početku leta preko 28 centov, je oslabevala na okrog 21 centov sredi t. m. Zadnje dni se je cena zopet nekoliko popravila, a na osnovni znatnejši porast cen zaenkrat ni misliti.

Znatni padec cen obeh omenjenih predmetov nedvomno pomeni prilagoditve oslabilni kupni sili konzuma. Isto je pričakovati za mnoge druge predmete svetovne trgovine. Jasno je, da bo moralo prej ali slej priti do splošnega znižanja svetovnega cenenskega nivoja, ki je mnogo nad predvojnimi nivoji, ker je kupna sila konzuma vsaj v valutno slabih državah pod predvojno.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (25. t. m.) Turšica: banatska pariteta Begej, 10 vagonov 200; sremska, 10 vagonov 195; baška, 2 vagona 202,5. Moka: baška, kombinirana, 1 vagon 665. Tendence mlačna.

Dobrodošli glavni carinarici v 1. dekadi t. m. so znašali 55.697.242 Din. Največje dohodke je zabeležila carinarica Beograd-Sava, in sicer 14.348.061 Din. Nje sledi: Zagreb-juzni kolodvor 8.561.833. Beograd-železniška postaja 4.025.123. Ljubljana 3 milijone 419.338, Maribor 2.412.389, Novi Sad 2.181.014, Subotica 2.020.421, Sarajevo 2.008.879, Split 1.814.029, Sušak 1.271.175, Skopje 1.253.092, Veliki Bečkerek 1.182.780, Smederevo 1.165.386, Sombor 1.014.218 Din. Ostale carinarice beležijo dohodke izpod mlačne. Med temi omenjamo še: Jesenice 479.131, Raake 452.902 in Gornjo Radgono 100.486 Din. Skupni dohodki od 1. aprila do 10. maja so dosegli svoto 221.975.309 Din napram 198.890.317 Din v enakem času lanskega leta.

Odgoditev letne skupščine beogradske borze. Letna skupščina beogradske borze, ki je bila sklicana za nedeljo 24. t. m., je bila zaradi nezadostnega poseta preložena na 28. t. m. Iz letnega poročila, ki bo predložen skupščini, je razvidno, da so borzni posli v primeru z l. 1923. narasli. Izjemno tvori le poslovanje z valutami, ki je nazadovalo, in sicer od 26 milijonov Din v letu 1923. na 11,4 milijona Din v letu 1924. Zlasti velik je porast prometa v državnih papirjih, predvsem v Vojni škodi, katere promet je znašal v letu 1924. 225,8 milijona Din napram 32,2 milijona Din v l. 1923. Poslovanje z delnicami denarnih zavodov in industrijskih podjetij je bilo v prejšnjem letu precej slabo. Največji promet beleži v prejšnjem letu seveda devizni promet, ki je znašal 3459 napram 2597 milijonov Din v letu 1923.

Potovanje načelnika v ministrstvu trgovine in industrije dr. Todorovića v Bern. Iz Beograda poročajo, da odide načelnik ministrstva trgovine in industrije dr. Todorovića v Bern, da uredi s švicarsko vlado gotova carinska vprašanja. Iz Berna odputuje dr. Todorovića na Dunaj, da prevzame vodstvo trgovinskih pogajanj z Avstrijo.

Jugoslovensko - češkoslovaški gospodarski informacijski urad. Na sestanku jugoslovenskih in češkoslovaških gospodarskih delegatov po gospodarskem kongresu v Zagrebu se je sklenilo, da se ustanovi v Jugoslaviji informacijski urad za trgovino in industrijo po vzorcu enake češkoslovaške ustanove. Organizacijo urada za Jugoslavijo bo izvedla Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu.

Povišanje delniške glavnice. Dne 9. pr. m. bo imela ob 11. d. d. Strojilna, lesna in kemična industrija na Polzeli pri Celju redni občni zbor. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tudi povišanje delniške glavnice.

V trgovinski register se je vpisala tvrdka: »Inkra«, industrija kravat D. Cerlini et Comp. v Celju. Izbrala se je tvrdka: J. Kokoschniga, manufakura en gros, import-eksport, družba z o. z. v likvidaciji v Mariboru (ker je likvidacija končana).

Cenovnik za zavarovanje valute ob izvozu, veljaven od 13. do 31. maja t. l., je objavljen v »Uradnem listu« št. 46.

Nova parobrodarska družba na Sušaku. Te dni se je ustanovila nova parobrodarska družba »Progres« s sedežem na Sušaku. Vplačana glavica znaša 250.000 zlatih dinarjev. Družba ima pravico do poviška na 5 milijonov zlatih dinarjev.

Polloprivredni glasnik, št. 10., je izšel te dni z obilno vsebino iz raznih panog kmetijskega gospodarstva. List, ki je pisan v cirilici in latinici, izhaja dvakrat mesečno, in stane za društva in študentske 160 dinarjev, za ostale pa 130 Din letno. Naslov: Novi Sad, Petra Zrinjskog ulica 2. Priporočamo.

Kmetijska in industrijska razstava ter sejum v Subotici se bo vršila od 22. do 23. avgusta t. l. Razstavi se bo bodo razen domačih iz vse države tudi inozemski produkti, ki se uvažajo. Razstava bo obsegala vse panoge kmetijstva in razne industrijske proizvode. Prijave za razstavo je treba doposlati do 1. julija. Za posetnike razstave in za dovoz razstavnega blaga velja 50% popust na železnicih.

Likvidacija. V likvidacijo sta prešli »Samopomoč«, gospodarsko društvo namencev in upokojencev, r. z. z. o. z. v Višnji gori, ter zadruga za izdelovanje domačega lanenega olja in firneža, r. z. z. o. z. v Seničici pri Medvodah. Eventualni upniki naj prijavijo svoje terjatve.

Potrđitev prisilne poravnave. Potrjena je poravnava Viktorja Petana, trgovca v Brežicah, z njegovimi upniki za 52 odstotkov njihovih zahtevkov na glavni, plačilnih v treh enakih obrokih. — Poravnalo postopanje dipl. inž. chem. Edvarda Kanderšerja, lastnika teh.-farm. laboratorija »La-voiser« v Celju, je končano, ker se je zadovoljenc poravnal z upniki.

Stanje hmeljskih nasadov v žateškem okrožju. (Poročilo Hmelj. društva v Zalcu.) Zatec, (CSR) 20. maja. Med tem, ko je del mladih nasadov prav lep in so pojanjki v njih 1—2 m dolgi, se najdejo v vseh krajih nasadi, v katerih so bolhači tako hudo škodovali rastlini, da ne more pojanjati. Včeraj so prišla prva poročila iz Goldbachta, da se je sporadično prikazala muha aphid, povzročitelja listnatih uš. Glede na dejstvo, da so bile zadnje noči precej hladne, se je povečala nevarnost za razširjanje uš. »Sauer Hopfen und Brauer Ztg.«

Ustanovitev poljske družbe za izkoriščanje nafte v Rumuniji. Po vesti iz Bukarešte se je tam ustanovila pod tvrdko »Naftopon« prva poljska družba za izkoriščanje nafte. Finansiranje podjetja, ki je začelo že z vrtanjem, je prevzel prejšnji poljski konzul v Bukarešti dr. Linde.

Borze

LJUBLJANA (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčjski zaključki). **Vrednote:** Vojna škoda 188—193 (192), Celjska posojilnica 200—206, Ljubljanska kreditna 225—260, Merkantilna (110), Prašedion 805—812, Kreditni zavod 190—200, Strojne 0—130, Trbovlje 378—388, Vevče 110—118, Stavbena 265—280,

se, tolovaju odsekati glavo z mečem. Bigamija se je kaznovala z utopitvijo. Mater, ki je svojega otroka umorila ali ga izpostavila, so pokopali živo in zabili kole skozi njo. Kdor je po krivem prisegel, so mu odrezali jezik in tri prste. Enako so kaznovali izdajalce svoje gosposke ter morilce svojih staršev. Silno strogo so postopali s tatovi. Postavljali so jih na klado (pranger), jih bičali in tirali iz mesta in dežele. Kdor pa je en pot upradel več kakor 25 funtov, ali večkrat po 10 funtov, je bil obješ.

Posebno hude kazni so bile v letu 1635., ko so se uprli kmetje. Enega upornikov so z mečem obglavili, ga raztrgali na štiri kose in jih nabili na štiri različne kraje Ljubljanskega mesta. Nad tem barbarizmom se ni nihče spotikal, bilo pa sredi 30 letne vojne. Isto leto so si omislili Ljubljanci tudi voz, v katerem so vozili zločince na morišče, ki je stalo za vsakega Kristofom. nekie na Savskem polju, in je bilo odpravljeno l. 1791. V vozu je spremljal obsojenca iznovednik in rabelj.

Ječa za najhujše zločince pa je bila Tračja. Bila je dosti močna in zastražena, vendar pa je marsikdo ubežal iz nje. N. pr. l. 1635. je bilo na Tračji zaprtih 18 upornih kmetov, a kakor dovolj navajno navajajo sodni protokoli, sta dva izmed njih ušla iz strahu, ker je dal gospod grof Thurn in Tybein druge kmete odpeljati v Neapoli...

4,5% zastavni listi Kranjske deželne banke 20—0, 4,5% kom. zadolžnice Kranjske dežel. banke 20—0. **Blago:** les: late 24—24, 10—16 cm dolž., 2, 2½, 3, 3½, fco meja 0—280, deske 24 mm, od 10—16 cm, 2, 2½, 3, 3½, monte, fco meja 0—500, hrastovi frizl, od 4—10, od 25—60, l. in il., fco meja 1400—0, bukova drva, 1 m dolž., suha, fco Ljubljana, 10 vagonov (21). — **Poljski pridelki:** pšenica, Rosafé, 80 kg, rinf., prompt., par. Ljubljana 0—490, avstralska, rinfusa, prompt., par. Ljubljana 0—485; Hard Winter 2, rinf., prompt., par. Ljubljana 0—500, otrobi pšenični, drobni, par. Ljubljana 0—190, turščica, maj in junji, par. Postojna, neocar, 0—250; rž makedonska, 72—73 kg, par. Ljubljana, 0—400, ječmen, 57—59 kg, fco maked. p. staja 0—300, oves makedonski, orig., par. Ljubljana 0—360, krompir: beli, fco doleni, postaja 125—0, rumeni, fco štaj, postaja 0—115, rdečkasti, fco štaj, postaja 0—135.

ZAGREB: V efektnih tendenca nesprenmenjena. Zaključni tečaj bančnih papirjev so ob zelo majhnem prometu obdržali svoj petkovski višini. V industrijskih papirjih je prišlo do zaključka edino v Slavoniji po 53 in Danici po 72,5. Od državnih papirjev so se iskale z več strani 4% agrarne, karim je tečaj dalje poskočil od 32 na 34. Vojna škoda je bila nekoliko čvrstejša. — Na deviznem tržišču je tendenca zaradi ponovnega skoka dinarja v Curihu popolnoma oslabevala za vse devize. Zaključni tečaj so naprav petku padli za povprečno 5—6 točk. Blaga je bilo na tržišču dovolj. Povpraševanje je bilo prilično, promet srednji. Intervencije ni bilo. Po borzi je bila tendenca dalje popolnoma mlačna. Notirale so devize: Amsterdam 2415—2445, Dunaj 852—864, Berlin 1437,5—1452,5, Italija izplačilo 243,8—246,8, London izplačilo 294,5—297,5, ček 294,5—297,5, Newyork ček 60,18—60,98, Pariz 309,5—314,5, Praga 179,1—181,5, Švica 1173—1183; valute: dolar 95,65—60,45, šilingi 865—868, lire 248,5—251,5; efekti: bančni: Litorale 57—59, Trgo 15—16, Eskomptna 105—106, Poljodjelska 16—17,5,

Sport

Ilirija : Gradjanski 4 : 2 (2 : 0)

Nediscipliniran nastop Zagrebčanov.

Dosedaj smo vedno pozdravili z velikim veseljem vsak nastop Gradjanskega v Ljubljani. Gradjanski je bil še pred kratkim edino jugoslovensko moštvo, ki je z uspehom ali neuspehom, toda vendarle častno zastopalo v inozemstvu nogometni sport naših države. Posamezne neuspehe, ki zadenejo pač vsak klub, nismo nikoli, tudi pri Gradjanskem, smatrali za neuspeh našega skupnega sporta. V nedeljo pa smo čutili, da so nekateri naši sportniki silno majhni. Onemogli protesti proti sodniku, nesportni izpadi proti posameznim igralcem nasprotne moštva, prekeranje med igro — vse to so nedisciplinirani pojavi, ki bi jih ne pričakovali od kluba z renomejem Gradjanskega. Seveda se bodo Zagrebčani poskušali izgovarjati na vse možne načine, zlasti na sodnika. A spomnimo jih pri tem na njihov poraz pri tekmi z Ilirijo pred odhodom v Španijo, dalje na njihovo zmago v boju za državno prvenstvo in to pod vodstvom neljubljanskega sodnika...

Po nedeljski tekmi nas niti ne boljijo dosedajni neuspehi Ilirije v Zagrebu. Saj nam Zagrebčani niso pokazali ničesar več kakor tehnično premoč nekaterih svojih igralcev in svojo skrajno nediscipliniranost. Res ne bi jim bilo treba po dveh lepih golih, ki jih je zabila Ilirija, protestirati proti sodniku, ki je v svoji poštenosti morda res nehotel zagrešiti kako napako, a to bolj v škodo Ilirije kakor v škodo Gradjanskega. Morda bo revanšna tekma v Zagrebu izpadla za Ilirijo zopet slabše, a to pomena nedeljske tekme ne bo zmanjšalo, saj v pravem sportu ne gre samo za številke.

Moštvi sta v nedeljo v Ljubljani nastopili v naslednjih postavah:

Gradjanski: Mihelčič, Polić, Dasović, Remec, Götz, Kersting, Babić, Perška, Potocik, Artl, Pavleković.

Ilirija: Miklavčič, Pogačar, Beltram, Lado, Gabe, Dekleva, Zupančič J., Poduje, Milan, Oman, Pevalak (Dobrič).

Vsled svojih tehničnih prednosti je Gradjanski v prvi polovici v premoči. Takoj začetkom dobi vratar Ilirije mnogo dela, kaj ga dobro opravi, čeprav nima bogve kake podpore od branilcev, ki v začetku še nista baš na višini. Tudi v krilski vrsti v prvi polovici kljub vsem naporom ne gre vse v redu. Gabe se povzpne na svojo običajno višino šele v drugem polčasu. V napadu Zupančič nadkriljuje svoje, sicer ne slabe tovarše in mnogokrat izvede lepe akcije. Po duje je brezdvomno odličen taktikar, ki bo, ako bo našel razumevanja, pripomogel do precejšnjega napredka ilirijanskega moštva. Poleg tega je dober strelec, vendar pa opazimo pri njem nekako mehko bo v igri. V ugodnih, toda za osebo mogoče nevarnih momentih ni odločen. Odličen je bil topot Oman, ki je zlasti v drugi polovici s svojimi lepinami akcijami z levim in desnim krilom mnogo pripomogel do zmage. Miklavčič v голу brani razven prvih 10 minut precej nesigurno.

Od Gradjanskega smo pričakovali več. Nastopil je sicer z dvema rezervama, toda poleg tehničnih sposobnosti ni pokazal ničesar. V kombinaciji so ga domačini zlasti v drug polovici precej prekašali. Vendar je treba priznati, da je napad Gradjanskega finel precej smole. Mnogo lepih situacij pred golom je pustil neizbrljen, ravnotako so bili brezuspešni vsi mnogostevilni kornerji. Najslabši del Gradjanskega je bila obramba. Tudi Mihelčič ni branil s svojo običajno sigurnostjo. V krilski vrsti je bil dober Götz, dobro podpiran od desnega halfa, do čim se je levi half odlikoval s posebno nediscipliniranostjo Babić v napadu je po pr-

Kreditna Zagreb 105—108, Hipo 61—61,5, Jugo 100—102, Ljubljanska kreditna 250—255, Obrtna 66—67, Prašedion 805—810, Etno 75—80, Slavenska 69—70, Srpska 130—132, Narodna 3250—3400; Industrijski: Eksploatacija 36—38, Isis 68—69, Slaveks 170—175, Slavonija 52—53, Trbovlje 380—0, Vevče 100—110, Danica 72—73; državni: 7% posojilo 63—65, agrarne 32—34.

BEograd: Zaradi porasta dinarja na inozemskih borzah so danes vse devize nazadovale. Tekom sestanka so se nekatere devize zopet nekoliko popravile, vendar je ostala tendenca mlačna. Ponudba je bila obilna, radi česar je Narodna banka nastopila kot kupec. Notirale so devize: Dunaj 854—855, Berlin 1446—1456, Budimpešta 0,0858—0,0864, Italija 244,5—245, London 294,75—295,5, Newyork 60,5—60,6, Pariz 310—311, Praga 178,75—179,5, Švica 1173—1175.

CURIH. Beograd 8,525, Newyork 517—, London 25,125, Pariz 26,45, Milan 20,82, Praga 15,325, Budimpešta 0,007270, Bukarešta 2,40, Sofija 3,75, Dunaj 72,80.

TRST. Efekti: Obligacije Julijske Kraljevine 77,50; Živnostnosta 232; Assicurazioni Generali 13,790; Rijnione Adriatica A 4800; Rijnione Adriatica B 4555; Cosulich 335; Dalmatia 261; Libera 567; Lloyd 5700; Oceania 174; Tripković 501; Dalmatia Cement 602; Split Cement 500; Krka 455; devize: Beograd 41,10—41,30; Dunaj 0,0347—0,0353; Praga 73,25—73,75; Pariz 126,75—127,25; Milan 120,75—120,95; Newyork 24,80—24,90; valute: dinarji 41—41,25; 20 zlatih frankov 95,50—97,50.

DUNAJ. Beograd 11,72—11,76, Berlin 168,80—169,40, Budimpešta 99,55—99,95, Bukarešta 3,2775—3,2975, London 34,46—34,56, Milan 28,60—28,72, Newyork 709,35—711,85, Pariz 36,32—36,48, Praga 21,015—21,095, Varšava 136,13—136,63, Sofija 5,07—5,11, Curih 137,25—137,75, dinarji 11,69—11,75.

PRAGA. Beograd 55,95, Dunaj 476,375, Berlin 804,50, Rim 136,25, Curih 653,75.

BERLIN. Beograd 6,67, Dunaj 59,055, Milan 16,915, Praga 12,43, Curih 81,15.

LONDON: (Ob 11,15) Beograd 297,5, Italija 120,5, Newyork 486 in ena šestnajstinka, Švica 25,13.

vihi uspehili Ilirije postal nervozen. Tudi znanj Perška je mnogo zastrelil. Posebni taktični vrlin pri napadnih vrsti nismo videli.

Začetkom prvega polčasa je Gradjanski precej v premoči. Našima branilcema delajo mokra tla precej težko. V 18. minuti sledi lepa akcija od desnega krila, ki je tudi dosedaj pripravil mnogo lepih napadov. Poduje strelja in doseže vodstvo za Ilirijo. Ne mine deset sekund in Poduje se po lepi kombinaciji z leve strani posreči solo ter zabiti drugi gol za domačine. Mihelčič bi ta gol vsekakor mogel ubraniti.

Igralci Gradjanskega postajajo nervozni ter skušajo dva lepa gola Ilirije zvaliti na rame sodnika. Mogoče so mu hoteli iztrgati iz rok vodstvo tekme. G. Kramarič nastopa popolnoma korektno. V 32. minuti se posreči Gradjanskemu vsled nesigurnosti Miklavčiča prvi gol po Potockem. Dekleva ki zagreši taktično napako, bi kmalu pripomogel Zagrebčanom do izenačenja.

V drugi polovici je slika tekme precej drugačna. Napad Ilirije predvede prav lepo kombinacijo. Oman, ki dela v prvi vrsti s sijajno razpoloženim levim krilom Dobričtom, prevzame vodstvo napada. Obramba Gradjanskega ima polno posla. V 8. minuti zabije Ilirija po Omanu po lepi kombinaciji Oman-Dobrič tretji gol. Četrti gol pade v 16. minuti po enajstmetrovki, ki jo sodnik pravilno dikтира sled foula nad Podujem. Strelja jo Oman. Tempo postaja vedno bolj oster. V 40. minuti se posreči Artlu oster strel na gol, ki ga Miklavčič slabo brani. Zoga gre preko njega v gol. Sledi še korner proti Gradjanskemu, ki ostane neizbrljen.

Sodnik Kramarič je imel igro kljub nediscipliniranosti Zagrebčanov v svojih rokah. Sprejedel je sicer z ene in druge strani nekaj napak, kar se pač dogodi najboljšemu sodniku. Le v drugem polčasu se je nekoliko dal ploviti od svoje prevleke obzirnosti ter proti Iliriji diktirati dva nepravilna kornerja.

Po tekmi se igralci Gradjanskega vsled svojega poraza niso mogli več vzdržati ter

je eden od njih navalil nekega Ilirijana. Nekateri od Ilirijanov, zlasti Poduje, so z lepo gesto preprečili, da bi prišlo do hujšega.

Publike je bilo izredno mnogo; tribuna malone vsa zasedena, stojišča tudi dobro obiskana. Napeta in strastna igra je povzročila, da so prišli vsi na svoj račun, nekateri celo preveč. Tudi naša publika že izgublja opazovalsko hladnokrvnost, tako da je vsak incident na igrišču dvojno in trojno odmeval tudi med gledalci.

Iz Zagreba nam pozno zvečer poročajo, da poročajo nekateri zagrebški listi naravnost prostaško o poteku tekme in nezadovoljstvo obrekujejo Ljubljano. Baje celo indirektno namigujejo, da so bili igralci »Gradjanskega« omenjeni z — opijem! Reagirali bomo na te izpade, ko dobimo liste same v roko.

Hazena Hašk : Ilirija 6 : 1 (2 : 1)

Kot predtekma nogometni borbi med Ilirijo in Gradjanskim se je vršila v nedeljo na igrišču Ilirije hazenska tekma med družinama Ilirije in Haška. Zagrebčanke so kljub zmagi razočarale, ker je sedanja družina Haška mnogo slabša kakor je bila nekdanj. Rezultat sicer odgovarja poteku igre, nikakor pa ne moči obeh družin. Ako bi ilirijanska napadalna vrsta ne delala takih napak in bi bila vratarica na mestu, bi bil izid za Ljubljancinke vsekakor ugodnejši. O tem priča tudi razmerje kotov 10 : 3 za Ilirijo.

Igra je potekala medlo in ni mogla priti v živahnejši tempo. Ker pa je bila vendarle ena najvažnejših tekem letošnje sezone, bomo o njej še spregovorili.

Češkoslovaška : Avstrija 3 : 1 (1 : 0)

Praga, 25. maja.

Prva tekma, ki se je po vojni vršila med Češkoslovaško in Avstrijo je končala z lepo zmago Čehoslovakov. Najbolje je karakteriziral igro avstrijski savezniški kapitan Meisl, ki je izjavil, da je bila češkoslovaška krilaska vrsta kratkometno lažja. Avstrija je izgubila po pravici, vendar trdijo listi, da ji je sodnik Barrette mnogo škodoval. Avstrijci so nastopili v napovedani postavi; vreme je bilo ugodno. Tekmi je prisostvovalo okoli 25.000 gledalcev.

Druge nedeljske nogometne tekme

MARIBOR: Ptuj : Svoboda 1 : 0. Pokal na tekma.

ZAGREB: Hašk : Old Boys 0 : 0.

BEograd: Šumadija (Beograd) : Šumadija (Kragujevac) 2 : 2.

ZEMUN: Prvenst. tekme BLP. : NAK : Sparta 5 : 0, Jadran : Zask 7 : 0, Hakoah :

DUNAJ: Rapid : MTK 4 : 1 (1 : 0) Glavna nogometna tekma dneva, ki je končala s sigurno zmago Dunajčanov. Wacker : Rudolshügel 3 : 1 (1 : 1) Edina prvenstvena tekma prve profesionalne lige. — Simmering : Ostmark 2 : 0 Prijateljska tekma. — V prvenstvu II. neamaterske lige: Weissloch : WAF 2 : 0 (1 : 0); Floridsdorf : International 5 : 0 (3 : 0).

PRAGA: Praga : Dresden 7 : 2 (3 : 1).

DUESSELDORF: Severna Nemčija : Zapadna Nemčija 3 : 1.

BERLIN: Berlin : reprezentanca Švice 3 : 1.

DUISBURG: I. F. C. Nürnberg : F. C. Duisburg 3 : 0. (Semifinale za državno prvenstvo.)

FRANKFURT: Frankfurter Sportverein : Hertha (Berlin) 1 : 0. (Semifinale za državno prvenstvo.)

LAUSANNE: Švica : Belgija 0 : 0.

GROONINGEN: Severna Nizozemska : Severna Nemčija 3 : 1.

Hazenski podsavez za Slovenijo je imel svojo ustanovno skupščino minuli petek, vendar pa je Hazenski savez v Zagrebu v soboto skupščino vsled formalnih pregrešk razveljavil. Ponovna ustanovna skupščina se bo vršila sedaj v nedeljo, 7. junija. — Na isti seji je Savez razveljavil tudi svoječasnno, od hazenskekcije LLAP proglašeni bojkot nad igriščem Ilirije.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 25. maja 1925.

Ljubljana, 306 m nad morjem.

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana . . .	7.	760,6	12,5	brez vetra	oblačno več obl.	16,4
Ljubljana . . .	14.	760,7	18,3	"	dež	—
Ljubljana . . .	21.	761,7	13,1	"	oblačno	9,0
Zagreb . . .	7.	760,6	16	jugovzhod	pol obl.	16,0
Beograd . . .	7.	761,3	23,0	jug	"	"
Dunaj . . .	7.	"	"	"	"	"
Praga . . .	7.	757,7	14,0	jugo zapad	več jas.	8,0
Inomost . . .	7.	"	"	"	"	"

Solnce vzhaja ob 4:20, zahaja ob 19:34, luna vzhaja ob 7:20, zahaja ob 22:45

Sokol

Naraščajski zlet pri Sv. Marjeti na Dravskem polju

Maribor, 25. maja.

Mariborsko sokolsko okrožje je priredilo dne 24. maja drugi okrožni zlet naraščaj, ki je bil obenem tudi prvi zlet dece. Da si je izbralo ravno Smarjeto za svoj zlet, bila sta dva vzroka: delavnost tamšnjega odseka, ki je bil večje prireditve res potreben in pa precejšnja oddaljenost od postaje, kar je omogočilo približno enournen pohod.

V najboljšem razpoloženju je prispela mlada in vesela sokolska družina ob 9.40 do Smarjete. Pred vajo je že čakala pridna središka sokolska godba. 2. njo na čelu je krenil sprevod, ki je šel nad 250 naraščaj in dece, skozi vas na telovadišče. Telovadišče je bilo pripravljeno na travniku, obrobjenem s grmičevjem in drevjem. Bilo je vse okruženo z zelenjem in zastavami, kratko rečeno: krasno mesto za sokolski nastop. Na telovadišču se je cela povorka, — po dobrih navodilih za skupno, obrobjenem nastop, — razkropila, da se po dolgi poti malo osveži in okrepi. Celo jutro je vladalo na telovadišču veselje in navdušenje, bilo je kakor na kakem marširajočem. Skušnje so obetale popoln uspeh popoldanske nastopa. Po obedu, ki se je sicer radi prevelikega števila lačnih telovadilcev malo zakasnil, se je razkropila vsa sokolska mladež v svojih oddelkih na vse strani v gozdove in na travnike, da se v prosti naravi navadijo in navikajo. Le prehitro je bil konec tega naravnega veselja in v krasni naravi. Mižal se je čas nastopa.

Sporod je otvorila moška deca z vajami s praporci. Iskrni oči so nastopili in izvedli svoje vaje strumno in življenje in smrt. Za njimi je nastopila ženska deca, ki je z otroško nežnostjo in ljubečnostjo zatevala dila svoje vaje z obročki. Tretja točka je bila orodna telovadba treh vrst. Sledila je vzorna vrsta članice s prostimi vajami. Za njimi je nastopil moški naraščaj iz Studenec z vajami šestorice, ki so bile dobro izvedene. Tudi vzorna vrsta članov je, kakor vrsta članice izvedla svojo nalogo izmenoma. Z lepim in strumnim koračkom

so nastopili naraščajniki k svojim vajam, ki so jih izvedli — posebno prvi dve — z vso natančnostjo. Naraščajnikom je sledil ženski naraščaj z vajami s palicami. Tudi dekleta so izvedla svoje vaje z eleganco in v popolni skladnosti. Zadnja točka sporeda je bila telovadba vzorne vrste članov na drugo. V hipu se je zbralo okoli droga vse, vsakdo je hotel nekaj videti, posebno deca je poudarjala pravice svojih rdečih srajc, hoteč najbolje videti, kako telovadijo njeni »veliki Sokoli«. In »veliki Sokoli« so med splošno pozornostjo in občudovanjem zatevali v zadovoljstvo vseh, za kar so bili poplačani z burim pritrjevanjem in navdušenim vzklikanjem. Burno pozdravljana je nato odkorakala vzorna vrsta in zaključila nastop.

S tem drugim okrožnim zletom smemo blit popolnoma zadovoljni. Nastop je pokazal, da je naš naraščaj in deca v rokah vadiateljev. Zlet je zapustil s svojim lepim in navdušenim potekom v srcih naše sokolske mladine veselo spomin in vzpodbude za naprej. Organizacija zleta je imel v rokah marljiv ošek Smarjete, ki je svojo nalogo rešil nad vse pričakovane častno. Vse članstvo odseka, večinoma kmetski fantje in dekleta, je neustrašivo delalo od zore do mraka in v ponosno zavest jim bo, da so tudi oni z največjim delom pripomogli do tako lepega uspeha te sokolske prireditve. Njihovemu sokolskemu delovanju pa želimo največjih uspehov, da bodo neizmisljiva trdnjava Sokolstva na našem lepem Dravskem polju. **Frano M.**

Iz češkega Sokolstva

ČOS bo predlagala na olimpijskem kongresu, ki se vrši koncem maja v Pragi, da se telovadne tekme vrše po pravilih mednarodne telovadne zveze tik pred olimpijskimi igrami pod okriljem in pod zastavo olimpijade, kakor se doslej vrše tudi tekme v zimskih sportih. Ta predlog bo na olimpijskem kongresu zastopal dr. Guňt Javorský, predsednik praškega olimpijskega odbora.

Biografski odbor ČOS bo izdelal 300 m dolg film o slavnostih pri otvoritvi Tyrševega doma, izdelana v 2000 izvodih, se bo prodajala po 10 Kč.

Pet praških žup bo zasadilo pri Tyrševem domu pet lip, kar se bo izvršilo v jeseni pri slavnostih na dan 28. oktobra. Za VIII. vsesokolski zlet v Pragi 1. 1926. je daroval starosta ČOS br. dr. Scheiner prvo darilo v znesku 1000 Kč, praška mestna posojilnica pa je v isto svrhu darovala 20.000 Kč na posredovanje br. Štěpánka.

III. naraščajski dan Gorenjske Sokolske župe se vrši 7. junija pri Sokolskem društvu v Kranju, ki bo spolen s tekmami naraščaj. Po prijavah, ki so došla župi, bo to ena največjih sokolskih prireditev v Sloveniji. Nastop okrog 500 naraščaj in dece. Nastop se vrši na telovadišču poleg Narodnega doma. Vse priprave, ki jih vrši Sokol v Kranju, so v teku. Napredno občinstvo že danes opozarjamo na ta zlet gorenjskega naraščaja in dece. Voljnja po železnici je proti izkaznici, ki se dobi pri društvih, polovična.

Okrožni zlet gornje-posavskih sokolskih društev celjske župe se vrši 12. junija v Radečah pri Zidanem mostu. Naprošajo se vsa bratska društva v okolici, naj na omenjeni dan ne pritrjeajo nastopov, temveč raje pohite k marljivemu Društvu v Radeče, ki proslavi svojo petnajstletnico. — Zdravo! — Odbor.

Okrožni zlet na Polzeli dne 7. junija naj bo za župni zlet Celjske sokolske župe glavna preizkušnja glede telovadbe. To nam pove jasno strokovno poročilo o okrožnem zletu mariborskega okrožja v Jarenini, ki se je pravkar vršil. Ako naj bo telovadba na župnem zletu v Laškem 14. junija brezhibna in vzorna, je v interesu vsega članstva celjske sokolske župe, da se udeležijo po možnosti polnoštevilno zleta teden prej na Polzeli. Ker so vlakovne zveze od 1. junija naprej, ko vozijo že tudi nedeljski izletniški vlaki iz Celja skozi Polzele in po noči nazaj, izvrstne, je dana najboljša prilika vsemu sokolstvu in drugemu narodnemu občinstvu, da se 7. junija snidejo na Polzeli, si podamo bratske roke in pokažemo ljubezen do sokolske ideje, našega naroda in naše države. Zdravo!

Sokolska župa v Mostaru ima svoj letošnji župni zlet že začetkom junija in sicer 6., 7. in 8. junija v zvezi z župnimi tek-

mami. Priprave za zlet so v polnem teku in župa izdaja za zlet svoj »Zletni vestnik« ki služi v informacijo udeležencem. Zlet se bo vršil v Mostaru glavnem mestu Hercegovine, na sedežu župe. V obsežnem zletnem odboru, ki ima v rokah vse priprave za zlet, je mnogo častnikov naše vojske na čelu jim komandant jadranske divizije, general Čadevič. Zletni znak, ki upravičuje do brezplačnega prenočišča in prostega vstopa na zletišče, bo veljal 20 Din za članstvo in 10 Din za naraščaj. Na železnicah in parobrodih imajo udeležniki zleta 50% popusta. Skupna prehrana bo veljala 20 Din za dan in osebo. Župne tekme bodo v soboto 6. in v ponedeljek 8., glavni dan zleta pa bo v nedeljo dne 7. junija. V večjem številu posetijo župni zlet tudi mornarji-vojaki iz Boke kotorske, ki bodo izvajali posebne vaje z vesli, nastopilo bo preko 200 telovadcev. Tudi vojaki iz Mostara bodo izvajali na zletu vaje s kopli. Kot novost bodo priredili na dan zleta štatenki ves v daljavo 4 km. — Zanimivo je, da kažejo vsi kinematografi od Sarajeva do Cotinja pri vseh predstavah pred sporedom zletni plakat, da opozarjajo občinstvo na zlet. Mostarska sokolska župa si namerava dati ime Sokolska župa Aleksa Šantića, nedavno umrlega pesnika in velikega prijatelja Sokolstva.

Dopisi

MOJSTRANA. V nedeljo 17. t. m. je imela Prometno društvo igrano na prostem. To sicer ni nič posebnega, če ne bi ugledali na odru tri Orlice. Na zastorju pri odru pa je naslikan celo orol! Glej, glej! V našo Mojstrano leti! Ali pa predstavlja samega S. C., ki leti iz sokolske Mojstrane. Eno je! Po igri je bila še nekaka domača veselica pri Smercu, kjer so dične ptice prav lepo prepevale — nemške pesmi. No, no! Vse za svobodo zlato!

SLOVENSKA BISTRICA. V petek 22. t. m. jutraj je izbruhnil požar pri Francu Geržolju, posestniku in trgovcu s senom in slamo na Pragerskem in mu uničil vsa gospodarska poslopja z velikimi zalogami sena. Na pomoč je prihitela požarna brigada iz Maribora, ki je rešila vsaj hišo. Škoda je velika.

STUDENCI. Na odru studenškega Sokola so se doslej uprizarjale zabavne igre tujega izvora od »Belega konjčiča« pa tja do »Charleyeve tetke«, ker je vsled posebnih razmer je to vleklo. Igre so bile po možnosti dobro pripravljene in krog poslušnikov se je stalno večal. To je treba posebej poudariti. Studenčani imajo v neposredni bližini mariborsko narodno gledališče, zato jim ne zadostuje vsaka poljubna igra, zlasti če je površno pripravljena. Potrebna je prava izbira, marljivost in vztrajnost, če se hoče računati na uspeh. Minulo soboto se je uprizarila prvič narodna igra »Doseči brata«, ki je romala svoj čas široko naše domovine. Sedaj pa je zapadla še skoro pozabljenju. Dael živi v Studenčih še mnogo prejšnjih tradicij in še zdavnaj ni izumrl stari duh, vendar je bil »Doseči brat« sprejet prav dobro, ker mu je ondotni »Sokol« dobro pripravil in pripravi na igro. Brez posebne reklame se je natrpalo v prostorno dvorano toliko domačega občinstva, da so bili vsi prostori zasedeni. Kljub velikim gnečim in mnogim odmorom, katere je krajši lasten orkester in kljub temu, da se je konec zavlekel tja do polnoči, ljudje niso bili nestrpni in so z zanimanjem sledili razpletu igre. Uprizoritve je pokazala, da ima studenški Sokol lep krog igralcev — diletantov, na katere je lahko ponosen v celoti je bila uprizaritev prav čedna in so bile zlasti glavne vloge v prav dobrih rokah. Student Dolec, Martinek in Krjavec lahko stopijo na vsak oder. Tudi Kvas in Manica ter Marjan so bili prav temperamentni. Scena v gostini Oberštakovi zlasti za diletante začetnike na majhnem odru ni lahka. Kljub temu je bila izvedena prav živahno in naravno. Videlo se je, da je možno ustvariti iz tega diletantskega krožka prav dobre moči pod spretnim vodstvom.

Izdajatelj in lastnik: »Konzorij« Jutra.
Odgovorni urednik: Andrej Ražem
Tisk Narodne tiskarne v Ljubljani

Spirit denat.

firmeč, oljate in suhe barve, pleskarske in slikarske potrebšline
Ravhekar & Derganc
Pred škofijo 20.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par.
Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.—
Najmanjši znesek Din 10.—

Obri
Slike za legitimacije
izdajajo najhitreje fotograf
Hugon HUBER, Ljubljana, Valvarčev trg 168

Pekarno
v okolici Maribora, vzame v najem Jos. Zunko ml.
Selnica ob Dravi. 11898

Službe
(dobe)
2 izurjena žagarja
za vnečanje s krojino
tazo, sprejem. Delo stalno
lahko takoj. — Oče in sin
imata prednost. — Poudarje
na upravo »Jutra« pod šifro
»Venečijanka«. 11881

Izurjeno
stenografino
sprejme dr. Mirko Triller,
odvetnik v Radovljici. —
Nastop takoj. Plača po dogovoru. 11762

Slaščičar, pomočnik
se sprejme v boljši slaščičarski
firni proti mesečni plači s
hrano in stanovanjem v
dolgotrajno in zadovoljivo
službo. Poudarje na upravo
»Jutra« pod »Slaščičar«. 11853

Pošteno dekle
pešeno, staro 14-16 let,
z delom, sprejme A. Presker,
pek. mojster v Ljubljani,
Dunajska cesta 87v. 11882

Službo dobi
gospod ali gospodična za
pisarniško vodstvo, kateri-
ga v stanju polnihi kvevijo
je posojilo v znesku Din
25.000 proti obrestim. —
Poudarje na upravo »Jutra«
pod »25.000«. 11927

Učenec
s potrebnim šolskim izobražbo
se sprejme v špecijalno
trgovino. Naslov pove upr.
»Jutra«. 11778

Trgovski pomočnik
starejša moč, dober prodajalec,
verziran v mehanični stroji,
prezvrzame vodstvo
poslovanja ali pa nastopi
svojo v večji trgovini. Po-
bitno do 30.000 Din kave-
cije. — Pristojni tudi kot
družnik in sodelovanjem
k manjšemu dobru izobraženju
poljstva. Poudarje na upr.
»Jutra« pod »Delaven 25«. 11766

Pridno dekle
dobro vzgajeno in zdravo,
staro 16-20 let, se sprejme
za lahka hišna dela in k
otokom. Naslov pove upr.
»Jutra«. 11893

Čevljarstvo šteparico
sprejme takoj Ivan Hafner
v Škofji Loki. 11929

Kavarniški vajenec
se sprejme. — Poudarje na
kavarno »Slon« v Ljubljani
11928

Gaterist
in cirkularist
dobro izveščan, dobita
stalno službo na žagi d. d.
»Deška«, Novo mesto. 11653

Stalen
postranski zaslužek!
Iščemo zastopnike in agense
oče, ki bi zastopali naše
podjetje v svojem kraju.
Delo lahko in malenkostno.
Poudarje s točnimi podatki
na upr. »Jutra« pod šifro
»Zančelj 99«. 11930

Razglas.
Upraviteljstvo zdravilišča
Dobrna pri Celju, izde v
trajno i z u b o popolnoma
izveščanega

ključavničarja in vo-
dučar. inštalaterja
Po možnosti naj bi bili tudi
ali na delu službo za to-
kaj. Poudarje na naslov:
Ivan Dobnik, trgovec, Bi-
strica pri Mariboru. 11701

Učenca
za trgovino z meč. blagom
in trgu na delu, pridnega,
zdravega in poštenega, s
dobro šolsko izobražbo, se
sprejme takoj. Poudarje na
upravo »Jutra« pod značko
»Učenec«. 11888

Brivski pomočnik
prva moč, se sprejme takoj.
M. Polnar, Regijska Stalina.
11920

Damsko frizerko
veščo ondilaranja, masirani-
ja ter manikiranja, iščem
za takoj. Plača dobro in
procent od prodaje. Teja
Bajlin, hrivec, Srem, Mitro-
vica 22/V. 225. 11878

Služkinja
za vso — ki zna kuhati,
skromna in poštena — se
sprejme k dvem osebama.
Naslov pove uprava »Jutra«.
11872

Brivski pomočnik
in vajenec, se sprejmeta
pri g. Josipu Rakarju v
brivskem mojstvu v Hrasti-
niku. Hrana in stanovanje
v hiši. 11876

Službe
(iščejo)
Uraški pomočnik
začetnik, išče službo — po
možnosti z oskrbo v hiši.
Poudarje na upravo »Jutra«
pod »Vestna pomočnik 19«. 11642

Prodajalka
izurjena, bori premeniti mo-
sto v trgovino meš. blaga.
Gre tudi na delo. — Pri-
stojni je posrednik pri
gospodinjstvu. Čestne po-
slovanje na upravo »Jutra«
pod »Vestna in zanesljiva«. 11668

Gospodična
zelo prijetljiva, solidna,
pridna, ljubitelja otrok,
z znanjem slov., srbohrv.,
in nemškega jezika ter izra-
njem klavirja, iz dobro hiše
išče službo k 1-2 otrokom
vse samske v zgodnji in so-
lidi hiši. Plača postranska
stvar. Naslov pri posredniku
»Prihujljana«. 11490

Knjigovodja
absolutno samostojen bilan-
ciar, s trgovsko, bankarno in
tovarniško prakso, zmožen
angleščine, francosčine, ita-
lijščine ter nemščine, bori
premeniti mesto. Poudarje
pod »Agile 562« na upr.
»Jutra«. 11689

Trg. pomočnik
star 19 let, dobro izobražen
in špecijalno v delu, deluje
v trgovini, išče v mestu
ali na delu službo za to-
kaj. Poudarje na naslov:
Ivan Dobnik, trgovec, Bi-
strica pri Mariboru. 11701

Čevljar. poslovođa
zaposlen v večji delavnici,
boli premeniti mesto — gre
najraje v večtrgovno središ-
če, event. tudi za potnika.
Nastop takoj ali po dogo-
voru. Naslov pove uprava
»Jutra«. 11582

2 inteligentni gđe.
želita mesta v letovnici
kot blaginjski, odn. kaj
primerne. Čest. poudarje
na upravo »Jutra« pod šifro
»Nastop takoj«. 11917

Vpokojen paznik
prosi službo paznika ali slu-
že. — Naslov pove uprava
»Jutra«. 11896

Blagajničarka
in kontrolistinja s prakso,
išče službo za takoj. —
Čestne poudarje na upravo
»Jutra« pod »Nujno 588«. 11874

Elektrotehnični
obratovodja
z večletno prakso, išče
mesto kot obratovodja, na-
monter ali kaj sličnega. —
Poudarje na upravo »Jutra«
pod »Obratovodja 556«. 11732

Prodaj
1000 kg bodeče žice
poiskane, prodam. Naslov
pove uprava »Jutra«. 11690

Šivalni stroj
damsko kolo, oljaste slike,
salonska garnitura in več
drugih predmetov, se zelo
ugodno prodajo. Naslov pove
uprava »Jutra«. 2.

Kovaški premog
(antropit) provostan, se
prodaja na vagone in na
drobno na kolodvoru v
Škoflji. Obrniti se je na
rudnik »Orle«, Škofljica-
Laverca pri Ljubljani. 11547

Vročeparlni kotel
nov, kompletan, 10 m³
in 0.5 atm. pritiska, se prodajo.
Poudarje na upravo »Jutra«
pod »Kotel«. 11785

Furnirni stroj
za ljuštenje okroglih debel,
nerabilen, najboljši nemški
fabrikat, ki reže 210 raznih
debelin. prodaja S. Berič,
Grbovsko. 11710

Lovski voz
v zelo dobrem stanju, mo-
derni izdelan, se po ugodni
ceni prodajo. — Naslov pove
uprava »Jutra«. 11894

Omara za led
190 x 140 x 70, s 3 vrzati,
v dobrem stanju, se tako-
proda v hotelu »Slon«, Ljubljana. 11590

Šivalni stroj
»Singers«, ki je uporaben
za vezenje, dobro obranjen,
se takoj po ugodni ceni
prodajo. Poudarje pod šifro
»Šivalni stroj« na posred-
nico »Jutra« v Celju. 11918

Pianino
kočljivo, zapravljen, in
amerikanska miza prodam.
Naslov pove uprava »Jutra«.
11903

Motor 220-380
1-2 HP, dobro obranjen,
se kupi. Naslov pove upr.
»Jutra«. 11620

Perle
Majhno posestvo
vse novo sidano, 15 minut
od Slovenske Bistrice, zelo
ugodno prodam. — Naslov
pove uprava »Jutra«. 11638

Voziček
na dve kolesi, močan, se
prodajo po zelo niski ceni.
Ogleda se ga pri vratarju
jezitske. 11886

Jedilnica
nova, se ugodno prodajo.
Naslov pove uprava »Jutra«. 11893

Pridelki
Jaica
kupi v vsaki močlini
proti tistojemni plačilo
Ivo L. Rože v Mariboru.
11720

Kupim
Prazne steklenice
»Odol«
kupi je drogerija Anton
Kanc, sinova, Židovska ul.
št. 1. 170

Zamahno kolo
(Schwungrad) — rabljeno,
800 kg, nihalno lugo (Pau-
del) in elektromotor
3-5 HP, vse dobro obra-
vano, kupi K. Kováč,
lesna trgovina in parna ka-
zina, Stari trg pri Raketu.
11546

»Harley Davidson«
ali »Indian« s priljubljenim
vozom, kupim. Poudarje
s ceno na upr. »Jutra« pod
»Takojšnje plačilo 5729«. 11892

Stojalo
od živalnega stroja (brez
stroja), tudi defektan, se
kupi Poudarje na upravo
»Jutra« pod »štev. 874«. 11729

Antično pohištvo
z 1 spalnico, 1 salona
in 1 sobo za gospoda (Ber-
renziner), se kupi delno
ali kompletno. Poudarje
s označbo slega pod značko
»Empire ali Biedermeier«
na upravo »Jutra«. 11947

Zamahno kolo
(Schwungrad), približno 800
kg težko, kompletno nihal-
no lugo (Pendel) in elektro-
motor 3-5 HP, kupim.
Poudarje s označbo cene na
naslov: Karel Kováč, Stari
trg pri Raketu. 11591

Pozor!
Najbolje plačujem stare
obleke, čevlje in pohištvo.
Zažestvo dopisnica, da pri-
dem na dom. — Drame,
Gallusovo nabrežje št. 29
Ljubljana. 11918

Soba
z elektr. razsvetljavo,
v bližini polje, se odda so-
ludnemu gospodu. Naslov v
upravi »Jutra«. 11707

Soliden gospod
išče o premenljivo sobo z
elektr. razsvetljavo, v
Poudarje na upravo »Jutra«
pod šifro »Soliden 5736«. 11921

Opremljena soba
s posebnim vzhodom in
elektr. razsvetljavo, v
bližini obrtne kole, se odda
2 gospodoma s takoj odo.
mu para brez otrok. —
Naslov pove uprava »Jutra«.
11937

Hiša z vrtom
v okolici Ljubljane, se zelo
ugodno prodajo. Naslov pove
uprava »Jutra«. 11917

Trgovska hiša
v kateri se nahaja dobro
vzpostavljena trgovina s me-
nim blagom, ležnja v ar-
dini trga v lepem mestu na
Stajerskem, tik ob železnici
se odda v najem. Prevzeti
je majhno zalogo blaga.
Lepo stanovanje takoj na
razpoložbo. V hiši so velika
skladnja. — Prejvame se
lahko takoj. V mestu je
sedel okr. glavarstva in
sodišča. Naslov v upravi
»Jutra«. 11782

Enonadstropna vila
z 2 velikimi stanovanjima,
s vsem modernim komfor-
tom in 1000 m² krasno ur-
njenim vrtom, se proda.
Plačilo poglji jako ugodni.
Stanovanje takoj na raz-
položbo. — Naslov v upravi
»Jutra«. 11923

Tovarna
v obratu ali prazna, se ta-
koj kupi kjer koli. Poudarje
s ceno je poslati pod šifro
»Tovarna 5739« na upravo
»Jutra«. 11932

Stavbni prostor
za enonadstropno hišo, se
išče. Poudarje pod »Kje la
koliko« na upravo »Jutra«. 11916

Dve njivi in pašnik
porazdeljen deloma z lesom,
ki zadostuje za domačo
vzgojbo, v Crkviščah, na-
prolji. Pojavnita daje Hana
Hilgmann, trgovca v Ko-
ševju. 11885

Stanovanje
opremljena — s posebnim
vzhodom, se odda v Novem
Vodmatu 82. 11924

Sobico
opremljeno ali prazno, pri-
prosto, v bližini dvorčanske
okrajne ali tudi Rožne do-
line, išče za takoj ali po-
sneje mlad zakonik par. —
Poudarje na upravo »Jutra«
pod »Priprona sobica«. 11817

Stanovanje
z 2 sobama in kuhinjo, v
novi stavbi, se odda leto-
višarjem. — Prodajo tudi
spalno opremo in trdga be-
zno, v jedilnici in kuhinji
vegalar. — Tomaž Hafner,
mizar, Vaše št. 38, Medvođe.
11899

Stanovanje
2-4 sob z kuhinjo in pri-
ključniki, v sredini mesta,
se išče. Dopise pod značko
»M. 100« na upr. »Jutra«. 11942

Opremljena soba
lepa, s vzhodom in stopnišča
se odda solidnemu gospodu
Naslov pove uprava »Jutra«.
11945

Gospod
se sprejme na hrano in sta-
novanje na Starem trgu 8,
I. nadstropje — pri hišnišči. 11893

Iščem stanovanje
obstoječe iz 2 sob (1 ka-
bineta), v sredini mesta,
ki bi bilo prikladno za
zdravniško prakso, v novi
ali stari hiši. Poudarje pod
»Samo 777« na upraviteljsko
»Jutra«. 11892

Gospodičnam
se odda soba s 2 postelja-
ma in kabinet s 1. junijem.
Naslov pove uprava »Jutra«.
11897

Lokali
Lokal
za manufakturno trgovino,
v večjem mestu Slovenije,
se vzame v najem. — Po-
slovanje pod šifro »inventar«
na upravo »Jutra«. 11675

Družabnika
za povečanje strojne delav-
nice, s sodelovanjem, ali
ne, s nekaj kapitala, iščem.
Poudarje na upravo »Jutra«
pod šifro »Dober zaslužek
5735«. 11925

Kot kompanjona
se sprejme izdelovalca de-
nikov. Poudarje pod značko
»Spreten 25« na upr. »Jutra«. 11935

Kot družabnik
s kapitalom 50.000 Din, se
udeležim trgovine ali pri
kakem podjetju. Poudarje
na upravo »Jutra« pod šifro
»Zanesljiv 5739«. 11902

Dopis
2 intelig. gospoda
mlada, akademsko obra-
čena Slovenca, momentano
»Bosance«, želita v srbo
posrejšega manja dopis-
vati z živima mladima in
lepima Slovenkama. Nesko-
nimno dopise samo s sliko,
ki se na zahtovo vrne, na
upravo »Jutra« pod značko
»Bosance«. 11898

Znanja želi
boljša dana za krajanje
dnevnega časa z boljšim
gospodom srednjih let in
dobrega značaja. — Dopise
pod značko »Sama 5735«
na upravo »Jutra«. 11941

Mesariji!
Dne 1. junija 1925 ob 8.
uri popoldne se vrši javna
dražba v Crnomlju št. 47.
Oda se v najem za 3 leta
se ter 30 let obstoječa me-
sarija z vsem inventarjem
najboljsemu ponudniku pro-
ti krovji. Informacije daje
A. Gršek, Crnomelj.
11875

Vsakovrstne
nakitene klobuke
od 120 dinarjev naprej pri
Stenčič-Masličke, Ljubljana,
Židovska ulica. 154

Klavir se prodaja
Gledačevski pov. gosp.
Jurasko, Wolfova ulica.
Naslov pove uprava »Jutra«.
11642

Note
za solonski orkester, posre-
žene komande in »Natanče«
poudarje na upravo »Jutra«
pod »Kompletne«. 10507

Modistka
Z. Gorjanc & Co.
Ljubljana, Sv. Petra t. 27
poleg hotela Tratinik
priporoča svoje veli-
ko zalogo vsakov-
vrstnih
najmodernejših
damskih klobukov
in slaničev
Sprejma slaničeve in
prekrojevane ter vsa
popravila. Zaloga
Spaterio-ohalik
Postrežba točna.
Cene njižje
164-a

Črni psiček
majhen — ki siži na ime
Lolai, se je satek. Oda
naj se v trgovini na Kar-
lovski cesti 19. 11921

Kolomaz
prvorodne kakovosti, po-
poroča »Jadran«, tov. kom.
intektiv, Ljubljana-Motte.
11914

Malinovec
pristen in naraven, s val-
jastim sladkorjem vzhod-
v steklenicah in sodčkih
na drobno in veliko
nudi lekarna
dr. G. Piccoli
v Ljubljani. 229

Kdor hoče spoznati
mesta in kraje v Hrvaški, Bosni, Vojvo-
dini, Srbiji, Dalmaciji itd., naj naroči
A. Melik:
Jugoslavija
Zemljepisni pregled, II. del.
Na 524 straneh podaja knjiga, ki ji je pri-
ložen tudi zemljevid, podroben popis
naše države. Knjiga velja s poštnino vred
52 Din, boljša izdaja 67 Din 50 p.
Naroča se pri Tiskovni zadrugi v
Ljubljani, Prešernova ulica št. 34

Krasno stanovanje
solčna lega, 3 parketirane
sobe, elektr. razsvetljavo,
vodoovod, balkon, kopalnica,
vse moderno, se odda
v najem. Čest. poudarje
vendar čisto in svežilo. —
Poudarje na upravo »Jutra«
pod »Oda pa po dogovoru«. 11871

Frank Orlov:

Znamenja iz mlina

Ko sem šlihal to storijo, sem onemel in se zamislil v tiste lepe mlade čase, ko nam je pozvanjalo življenje in je vriskala pesem iz nas visoko pod božje nebo.

«Kaj? Torej ne verujete v vešče, gospod?», me je vprašal stari Selan in me ježno pogledal.

Sedela sva s starim gospodarjem Seliščem na kameniti klopi pred hišo. Njegova domačija je bila zares selišča: kamor ti je šlo oko, povsod se je paslo na njegovih njivah, sadovnjakih in pašnikih. Okrogli krog pa so jo obrobili bukovi gozdovi, hrastove stene in gabrova gošča. Tam daleč onstran hriba se je šele videla prva vas, ki je kimala zaspano pod slamnatimi strehami in spala svoj mir. Selišča pa so stala na rebri sredi gozdne tišine, sama sebi prepuščena in vsemu kljubujoča: prava slika gospodarjev, ki so se tu naselili. Kajti Selan so bili samosvoj, trd in kljubujoč rod.

Stari je imel dva sina. Mlajši je bil moj sošolec na visoki šoli in sem ga prišel obiskat. Ker ga ni bilo doma, mi je oče povedal kratko povest, toda dolge muke polno, povest, iz katere sem zvedel, da je pred dobrim tednom njegov starejši sin, ki je bil namenjen za gospodarja, — na čuden način umrl.

«Vam tudi ni treba verovati,» je nadaljeval počasi. «Jaz tega nikomur ne vsiljujem in privoščim vsakemu, da bi se prišel do te žalostne vere. Kot sem moral priti jaz. Moje življenje je bilo tako naravno in mirno kot je ta božji mir okrog Selišč, motijo ga samo mlinska kolesa tu v dolini: če veter potegne, se čuje njihov ropot prav do moje hiše. Vidite, ta mlinska kolesa, to je!»

«Kaj? Saj vas ne razumem,» sem rekel.

«Ko sem prevzel gospodarstvo, sem

šel nekoč na semenj in kupil lepega žrebca. Po kupitji smo malo zalili, kot je navada in jaz sem prijahal že precej pozno v dolino tu spodaj. Tam so ropotala mlinska kolesa. «Stopi,» mi je nekaj dejalo. «K vдови mlinarici, pravijo, da je vešča, morda ti pove bodočnost in kaj začara.» Ženska je bila sama v mlinu in opravljala vsa dela sama. Bila je močna in se ni bala nobenega rokovanja. Res privežem žrebca pred mlinom za oreh in stopim noter. Kakor da me je pričakovala! Bila sva dobre volje in pila sva hrusevec. Na mojo prošnjo, naj mi kaj začara, se začne vrteti po sobi, nažre svečo, prinese neko knjižico in začne delati nekake rise okrog mene. Meni se je zdelo vse skupaj smešno vse dotle, dokler nisem opazil, da brodim po samem — človeškem blatu. Takoj sem se streznil, zavpil: «Vešča, prokleta!» in ježno odšel. Pri orehu je stal žrebec na zadnjih nogah. Odvežem ga, zajašem in udri naravnost proti domu. Za menoj pa je vriskalo iz gozdne noči: «Vešča, vešča, vešča!» Spodaj pa so ropotala mlinska kolesa...

Od takrat sem se ogibal mlina. Če smo šli ob praznikih v faro cerkev v Javorje, dve uri peš, smo jo ubrali kar čez gozdne laze, na semenj kar preko jase ob drči, samo da mimo mlina ne jaz ne moji. Kakor da je moj strah prešel na vso družino. Pred leti se je vrgla telička, ki je prišla s paše, na dvorišče in poginila. Pestil sem pastirja, kako in kaj, in končno mi je kujon priznal: da je na paši srečal mlinarico, ki je delala znamenja z roko nad ubogo živaljo. Kakšna znamenja, ni vedel, tako je bil preplašen. Pa mi je neko jesen ponoči pogorel kozolec in ko smo hoteli gasiti, je veter prinesel iz mlina v dolini čuden vrisk, vsi smo obstali in nikomur se ni več ljubilo gasiti, ker smo vedeli, da je zaman. In no potem je bil mir in življenje je teklo na Seliščih brez vsake posebnosti.

Sinova sta dorasla, mlajši v šolah, kakor sami veste, starejši pa pri meni doma. Bil je tudi pri vojaki in ko je prišel na prvi dopust, se je nekaj zgodilo, česar sem se pošteno ustrašil. Prišel je ponoči domov legel v posteljo in drugo jutro ni več vstal. Bolan je bil. Jaz sem ga izpraševal, kaj ga boli in revež mi pove končno, da je šel po bližnji mimo mlina, tam da ga je nekaj zvalilo k mlinarici mladi hčerki in... Moj Bog, zdaj sem vedel vse. Mlinarica je namreč imela pozneje tudi hčerko, kdo ji je bil oče, niso vpraševali, nikogar natočevali, samo šepetalo se je. Moj Bog, moj ljubi Bog, zdaj sem vedel vse. Prenevedal sem fantu še kdaj tja dol hoditi. Toda, ko se je vrnil od vojakov, ni pomagalo vse nič. Jaz sem videl svojo in njegovo sodbu natančno zapisano: pred tednom se je nekoč proti jutru vrnil iz mlina, midva z ženo sva molila vso noč in ko sva izgovorila zadnji «Amen!», se je zdanilo, na liti tu le pred hišo pa je sva zasovikala trikrat. Midva se prekritžava in greva gledat na skedenj, kjer je ležal na samem moj sin. Še topele, a srce mu ni več bilo. Ko je solnce posinilo na Selišče, je veter prinesel od mlina iz doline čuden vrisk, ki je bil kakor odmev sovinnemu klicu. Pred tednom smo ga pokopali. Vidite, gospod...

Stari Selan je umolknil in ko sem ga pogledal, je imel glavo v dlani uprto in iz oči so mu rosile drobne solze, kakor človeku, ki toče jokati, zakaj njegov rod je bil kljubovalen.

po zli volji njegovega sovražnika. Vam, ki to čitate, ne maram te vere vsiljevati, kakor se je izdajal stari Selan, toda tudi meni bi bilo ljubše, da nisem prišel do tega groznega prepričanja, posebno ker je šlo za prijatelja...

Moj sošolec Selan je prišel domov. Oče se je nemo odstranil in midva sva hodila malo po sadovnjaku in na porobku bukova. Zvečerilo se je že. Gnali so s paše, večernica je medlo zasijala in robovi gor na zapadu so žareli od prelestnega karmina. O, kak mir, kak božji mir je na gorah!

Sošolec Selan je bil tih in mrk. Zdelo se mi je, da je bolan.

«Kje pa si hodil tako dolgo,» sem ga vprašal. «Saj si vedel, da pridem...»

«Kopal sem se, vroče je bilo,» je odgovoril in zdelo se mi je, da nekaj prikriva.

«Kopal? Kje? Saj na Seliščih ni potoka.»

«Doli pri mlinu!» in je pokazal v tla. Meni je šla misel skozi glavo, hotel sem se je otresti, pa se mi je spet vrnila in ni šla več proč od mene. Prestrašil sem se je...

Šla sva v hišo, ker so naju klicali k večerji. Po običajni večerni molitvi je odšla družina spat, oče pa je prinesel hrusevca in sedel k nama. Največ je govoril z menoj, zakaj sin je molčal ponajveč. Končno ga je oče vendarle vprašal:

«Sedaj pa mi povej, kje si hodil?»

Sin, ki je hlastno pil, je končno rekel: «Pri mlinarici sem bil...»

Starec je skoro omahnil vznak, potem pa se je vzravnal in udaril s pestjo ob mizo:

«Mlada vešča!»

Takrat je leščerba začela pojemat, v izbo so padali lunini žarki in neke daleč v bukovju je zaskovikalo...

«Oče, ne jezi se! Jaz nisem hotel iti. Pa me je zvalila. Neka znamenja sem videl na oknih, sdaj ne vem več

kakšna, ali vabila so me in sem šel. Starec ni bilo doma, samo hčerka...

«Mlada vešča!» je siknil starec. Takrat je leščerba popolnoma ugasnila in mi smo pili in molčali. Vsem je bilo malo čudno pri srcu. Dolgo smo pili in pušili, ko nas je predramil sovinn klic.

«Na liti je, pojdimo spat v božjem imenu,» je rekel stari Selan in vstal, da bi napravil luč. Toda okamenel je in se ves tresel, proti oknu kažo:

«Kaj je to?!!»

Pogledal sem tja in videl natančno na steklu dve roki, ki sta se stiskali in si segali druga v drugo.

Sin je zašepetal: «Oče, znamenje iz mlina!» in omahnil na klop.

«Prijatelj držite ga! Grem po luč! Pokažem ti, vešča prokleta!» in je oddivjal v vežo.

Ostala sva v sobi sama in čutil sem, kako mi je hropel v naročju. Bil je strašen molk. Znamenja na oknu so ostala še vedno kot prej, vsaj zdelo se mi je, kajti pogledati tja si nisem upal. Naenkrat sem zaslišal mal žvenket na oknu, bil je prav nežen in droben, kakor da rosi dež nanj. In iz žvenketa se je čul prav razločno žalosten in obenem sikač glas:

«Mojo hčer?!!... Gad, saj je tvoja polsestra!»

«Ah!» je zajekal moj sošolec kakor v groznih sanjah in glava mu je omahnila.

Takrat pa je prihrulil v sobo stari Selan z lučjo in puško. Oči je bulil naravnost na okno, luč je postavil na mizo in ustrelil. Steklo je zažvenketalo in mesto strelova odmeva je zažvižgalo in zajaškalo nekaj daleč tam v gozdu.

Obrislal si je pot s čela, sedel in rekel: «Preveč smo pili, hudiča, sanjalo se nam je, kaj ne, fant?»

Toda sin ni več odgovoril. Ležal je v mojem naročju — mrtev.

Hoteli, penzionati, bolnice, pozor!

Voz omnibus, še skoraj nov z 8 in 10 sedeži je ceno naprodaj. Naslov: Hotel „Slon“, Ljubljana. 2934-a

Duhovski prazniki na moru!

CRIKVENICA

Biser jadranskega mora, posjećena - internacionalnom publikom -

Cercle des Etrangers (Casino)

Sastajališče najotmenije publike, otvoreno kroz cijelu god.

BAR KONCERTAT PLES

Športovi: Tennis, jedrenje, ribolov. 2952a
Dnevno izleti motornim čamcima u obližnja mjesta.

Palace hotel „Therapie“
Grand hotel „Miramare“

Vsemogočni je poklical k sebi ter rešil hudega trpljenja našega dobrega soproga, očeta, brata in svaka, gospoda

Pavla Goljarja gostilničarja in mesarja

Janes ob 1/4.1. zjutraj, previdenega s svetimi zakramenti za umirajoče.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 25. maja 1925, ob 6. uri pop. iz hiše žalosti, Dravlje štev. 79, na domače pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Dravlje, dne 24. maja 1925.

Zalujoči ostali.

2960-a

Neizprosna usoda je zahtevala, da se je naš ljubljani, dobri sinček

Albinček

po težki bolezni v javni bolnici za vedno od nas poslovil in se preselil med drage mu nebeske kraljice.

Zemsko ostanke pa prepeljemo danes, dne 26. maja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Kamniku štev. 89 na pokopališče Šteta-Zalje.

Prosimo tihogo sožalja!

KAMNIK, dne 25. maja 1925.

Zalujoči rodbini: Koželj-Lapornik.

Angleški VOIKA-čevli

damski ševro, moderni s špango Din 190—
damski platneni najmodernejši Din 100—
moški, boks, šimi, nizki Din 298—

in razne druge moderne čevlje po najnižjih cenah se prodaja in razpošilja v 2959a

prodajalni VOIKA-čevliev LJUBLJANA, Krekov trg 10 (I. nadstr.)

„Hotel Riviera“ Selce kod Crikvenice.

Sa velikom terasom na moru tik kupališča. — Prvorazredna kuhinja, 60 lepih soba na razpolaganje, najnižje cijene.

Preporuča se vlasnik

P. Strinović.

244-a

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je naš dobi soprog, oče, tast itd., gospod

IVAN SUPAN

hišni posestnik, rudniški nadhišnik v pokoju i. t. d.

v nedeljo, dne 24. maja 1925 previden s tolažili sv. vere Bogu vdano preminul.

Pogreb se vrši v torek, dne 26. maja 1925 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Loke 16, na farno pokopališče v Trbovlje.

Blag mu spomin!

Trbovlje, dne 25. maja 1925.

Zalujoča žena in otroci.

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično snježanje in vsakovrstno barvanje oblek

ANTON BOC

Ljubljana, Selenburgova ul. 6 I. nadstr. Glinca-Vit 46.

Ponikluje

dela koles avtomobilov, otroških vozičkov, zdravniške instrumente itd. 2803-a

„Bistra“, Domžale največji galvanizacijski zavod v SHS.

Opreme za neveste

od priproste do najfinije — izvršbe priporočila trgovina perila

1831V

Hed. Šarc, Ljubljana

Selenburgova ulica 5

Pozor! Pozor!

Tvrška Lud. Dolenc Sv. Petra c. 8 (nasproti hotela Loyd)

nudi pravkar dole športne in promenade palice za gospode in dame, samovoznice, fine glavničke za „bubi“-frizuro, damske usnjate torbice, lepo izbiri igrač itd. 2931-a

Dobro vpeljana detajlna 2913-a

trgovina mod. blaga

namerava ustanoviti posebne oddelke za manufakture in damsko konfekcijo in želi v te svrhe zvezo s tozadevnimi interesi. Krasen lokal v sredini mesta na razpolago. Naslov pove upr. „Jutra“.

Ažurira in entla

volno v vseh barvah 24-a

Toni Jager-Cerne Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Druker

po metalu, miedji, potreban je Mašinskem Konstrukcionom Preduzeću ing. Karlo Schanzer, Beograd. Sarajevska broj 6. 2919-a

PALMA

Kavčuk podpetniki in podplati vzdržijo vsako vreme, so prožni in higijenični.

Za žejo

naiboljši pravi Maršnerovi šumeči limonadni bonboni

„Brause“.

Zastojstvo in tovarniško skladišče za Jugoslavijo

Josip Vitek, Ljubljana, Krekov trg 8. 2454a

2957-a

IVAN BOLTAR

NEŽIKA BOLTAR

roj. POTPEČAN

POROČENA

Velenje, dne 24. V. 1925.

Rudniški paznik (Štaiger)

za nadzornika kromovnega rudnika blizu Skoplja se išče. Neoženjeni imajo prednost. Začetna mesečna plača 3000 Din, stanovanje, kurjava, razsvetljava prosto. Nastop službe po možnosti takoj. 2903a

Ponudbe s prenosil spričeval se naj pošljejo na naslov: „Ljuboten“ A. D. Hromni rudnici, Skopje.

Kupujte samo prvovrstno

domačo svinjsko mast

znamke J. P.

Lastni izdelek tvrdke

Janko Popović v Ljubljani.

Najnižje dnevne cene! Solidna postrežba!

Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg. 255a

Razprodaja

konkurznega blaga (manufakture, špecerija) Julko Kovatiča se vrši na binokšno nedeljo in ponedeljek t. l. na licu mesta v Pakovi hiši štev. 8 v Vojniku. Ugodna nakupna prilika. 2954a